

új magyar szó

20 oldal

Ára: 1,5 lej

Országos közéleti napilap | Alapítva 1947-ben, Romániai Magyar Szó címmel

VI. évfolyam,
90. (1155.) szám

BNR-valutaárfolyamok

1 euró	4,1641 ▼
1 amerikai dollár	3,1976 ▼
100 magyar forint	1,5182 ▲

Aktuális

2

Bányarobbanás Szibériában

Harmínckettőre nőtt a szibériai Kemerovo megye egyik szénbányájában történt metánrobbanások halálos áldozatainak száma, miután megtalálták a mélyben rekedt bányamentők közül tizenkilencnek a holttestét – közölték tegnap Moszkvában.

Gazdaság

6

Véget ért a tőzsdepánik

Meredek emelkedéssel nyitottak tegnap a vezető nyugat-európai tőzsdék az euró védelmét és a görög válság tovafejtésének megakadályozását célzó, 750 milliárd eurós csomag hírére. Az indexek múlt héten négy hónapnyi emelkedésüket rádírozták ki pár nap alatt.

Kultúra

8

Ismétlődik a történelem?

Csúsznak a kolozsvári Mátyás-szoborcsoport munkálatai: még egy hónapig biztosan nyitva lesz a kolozsvári Mátyás-szoborcsoport lovas alakja, tudtuk meg Kolozi Tibor szobrászművésztől.

Vezércikk

3

Puccs

Egy működő demokráciában elképzelhetetlen lenne, hogy egyetlen politikai vezető – az állam fejeként – egymaga vállalja fel a társadalmat illető valamennyi fontosabb döntés meghozatalát, az azokkal kapcsolatos kommunikációt, a döntések végrehajtását és a végrehajtás felügyeletét. Legyen bár az a politikai vezető a világ legokosabb, legkorrektebb embere, legyen bár a Kárpátok Génusza is. ▶

Salamon Márton László

Mínuszosak a kilátások

A már bejelentetteknél több megszorítást ígért a kormány a valutaalapnak

▶ A már bejelentett 25 százalékos közalkalmazotti bércsökkentés és 15 százalékos nyugdíjlefaragás mellett a kormány az élelmiszerjegyek és a banki kamathaszon megadóztatását, a kordedvezményes nyugdíjaztatás eltörlését, a fűtéstámogatások csökkentését ígerte a Nemzetközi Valutaalapnak (IMF) írt szándéklevelében. A tegnap kiszivárgott dokumentum szerint ha mindezek az intézkedések sem segítenek a céldeficit elérésében, akár adóemelésre is sor kerülhet. Az IMF romániai delegációjának vezetője, Jeffrey Franks „bűcsú-sajtótájékoztatóján” megerősítette: a román gazdaság az idén

„Így zuhan a román gazdaság” – mutatta Jeffrey Franks

Fotó: Mediafax

várhatóan stagnálni fog, de előfordulhat, hogy folytatódik a visszaesés. A várható megszorításokat tegnap Traian Băsescu államfő a koalíciós pártok képviselőivel is megosztotta, az elnök ma a szakszervezeteket és a vállalkozói érdekszövetségeket is meg akarja nyerni a kormány terve számára. A szakszervezetek már közölték, holnaptól május 19-ig mindennap tüntetni fognak a kormány székhely és az államfői hivatal előtt. Az RMDSZ Szövetség Állandó Tanácsa tegnap eldöntötte: nem futamodnak meg, kiállnak a megszorító, de nélkülözhetetlen intézkedések mellett. **3. és 6. oldal** ▶

„Diáklázadás” Bukarestben

▶ „Daniel Funeriu tanügyminiszter a hazai oktatási rendszer sírásója” – skandálták tegnap Bukarestben a minisztérium épülete előtt tüntető diákok. Az egyetemi hallgatókat tömörítő érdekvédelmi szervezet, az UNSOR egyhetes tüntetésre szólította fel a tagjait, hogy a készülő tanügyi törvénytervezet ellen tiltakozza-

nak. A diákokat tegnap Király András oktatási államtitkár próbálta párbeszédre bírni, a tiltakozók azonban a miniszteri dialóguskezdeményezésére várnak. A kolozsvári diákszervezetek komolytalannak és átgondolatlanok minősítették az országos szervezet felvetéseit, ezért nem csatlakoznak a Bukarestből induló, eredetileg orszá-

gosra tervezett tüntetés-sorozatához. A képviselőház szakbizottsága várhatóan ezen a héten véglegesíti a tanügyi törvénytervezetet. „Az egy héttel ezelőtti koalíciós nézeteltérés óta nem történt fennakadás, a kormányzati munka jól működik” – fogalmazott lapunknak Kötő József, a testület RMDSZ-es alelnöke. **7. oldal** ▶

Összehívták az Országgyűlést

Kánya Gyöngyvér, Budapest

▶ Május 14-ére hívta össze Sólyom László magyar köztársasági elnök az Országgyűlés alakuló ülését, miután tegnap jogerőssé vált az országgyűlési képviselő-választások eredménye Magyarországon. Egyetlen beadvány érkezett a Legfelsőbb Bírósághoz a testület országos listás mandátumokat megállapító csütörtöki határozata ellen a vasárnap délután négy óras határidőig. A bíróságnak három napja volt arra, hogy a jogorvoslati kérelmet elbírálja, ezt azonban már hétfőn megtette, így jogerőre emelkedett a 64 parlamenti mandátum megállapításáról szóló határozat. **Folytatása a 2. oldalon** ▶

Szabó Ödön tisztázza magát

▶ Sajtótájékoztatón magyarázta szereplését a botrányba fulladt lakossági fórumon Szabó Ödön, az RMDSZ Bihar megyei ügyvezető elnöke. Elmondta: az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács vádjával ellentétben nem hivatalosan jelent meg az utcanevek ügyében tartott találkozón. Szerinte a fórum valódi célja az RMDSZ támadása volt, ugyanis a szervezőknek nem állt szándékukban meghallgatni a szövetség álláspontját is. „Akinek igaza van, az nyugodtan meghallgathatja a másik felet, mert nincs félnivalója” – érvelt Szabó Ödön. **3. oldal** ▶

Mai mellékletünk:

úmsz ÜzletRész

„Elhagyjuk ezt az országot” – fenyegetőztek tegnap a diákok a minisztérium épülete előtt

Fotó: Fleischer Hilda

Röviden

Obama új legfelsőbb bírót jelölt

Elena Kagan, a legfőbb államügyész helyettesét jelölte az Egyesült Államok legfelsőbb bíróságának megüresedő helyére tegnap Barack Obama amerikai elnök. Obama a Fehér Házban tette meg bejelentését, és méltatta Kagan független, konzervatív személyiségét, az ország egyik legjobb jogászának nevezte. „Tisztelet övezi a nézőpontok széles köre iránti nyitottsága miatt” – mondta. Kagan – amennyiben a szenátus megerősíti a jelölést – a negyedik nő lesz, aki valaha a legfelsőbb bíróságban szolgált. Az 50 éves Kagan lenne a testület legfiatalabb tagja, és először fordulna elő, hogy a bíróság 9 tagja közül 3 nő.

Szexbotrány miatt lemondott a török ellenzék vezére

Szexbotrány miatt lemondani kényszerült Törökország legnagyobb ellenzéki pártjának a vezetője. Az eddig a Köztársasági Néppárt (CHP) élén álló Deniz Baykalról az interneten megjelent pár napja egy videofelvétel, amely intim helyzetben ábrázolja egy parlamenti képviselővel. A politikus szerint kormányzati összeesküvést szöttek ellene, mert szembeszállt a miniszterelnök iszlamista indíttatású reformjaival. Sajtótájékoztatóján közölte ugyanakkor, hogy lemondása ellenére sem adja fel a politikai küzdelmet. A kormány tudta nélkül nem lehetett volna ilyen felvételt készíteni – állította a 71 éves Baykal, aki 1992 óta áll a CHP élén. A felvétel a múlt héten került fel az internetre.

Thaiföld: feltételhez kötik a tiltakozások felfüggesztését

A thaiföldi ellenzéki tüntetők elfogadják, hogy november 14-én tartsanak előrehozott választásokat, ám a főváros üzleti negyedéből csak akkor hajlandók távozni, ha a miniszterelnök-helyettes feladja magát a rendőrségen. A vöröses demonstrálók vezetője azt követelte tegnap, hogy Szuthep Thaugszuban vállalja a felelősséget az április elején történt, 25 halálos áldozatot követelő erőszakos összecsapásokért. Ha a miniszterelnök-helyettes önként feladja magát, a tüntetők véget vetnek a több mint két hónapja tartó, tiltakozó akcióknak, és hazamennek – közölte.

Több mint nyolcvan haltak meg Bagdadban és környékén

Több mint 80 halottja és száznál is több sebesültje van az iraki fővárosban, Bagdadban és környékén végrehajtott merényletsorozatoknak. Az év kezdete óta hétfő volt a legvéresebb nap a közép-keleti országban. A felkelők, egybeközött, hat ellenőrzőpontot támadtak meg hangtompító fegyverekkel Bagdadban, és pokolgépeket robbantottak a fővárostól délre fekvő településeken. Az első támadás helyi idő szerint hajnali 3 órakor történt Bagdad nyugati részében, ahol egy szárguldo járműből nyitottak tüzet fegyverek egy katonai járórra. Egy katona meghalt, egy másik megsebesült. Ezt követően hat másik támadás volt.

Magyar embercsempészt fogtak el Olaszországban

Egy Ausztriából Olaszországba tartó magyar embercsempészt fogott el Tarvisio közelében az olasz határrendőrség. A csempész személygépkocsiján három koszovói állampolgárt próbált bejuttatni az országba – jelentette az *ilfridi.it* olasz hírportál. A három koszovói Svájcól indult útnak, ahol szintén illegálisan tartózkodott. A magyar autósval Ausztriában találkozott, aki felajánlotta, hogy fejéért 100 euróért átviszi őket Itáliába. A magyar állampolgárt őrizetbe vették, gépkocsiját lefoglalták, a három koszovóit pedig átadták az osztrák rendőrségnek.

Sólyom összehívta az Országgyűlést

Folytatás az 1. oldalról

Szembem a most megtámadott országos listával, a területi választókerületi eredmények már csütörtök óta jogerősek, az ellen ugyanis senki sem nyújtott be kifogást. A Legfelsőbb Bíróság tegnap érdemi vizsgálat nélkül elutasította az országos listák mandátumok kiosztásáról szóló Országos Választási Bizottsági határozat ellen benyújtott felülvizsgálati kérelmet, ami azt jelentette, hogy további jogorvoslatnak már nincs helye. A választások hivatalos végeredménye szerint tehát a Fidesz-KDNP 263, az MSZP 59, a Jobbik 47, a Lehet Más a Politika 16 helyet szerzett a parlamentben, míg Molnár Oszkár függetlenként került be.

A pénteki alakuló ülés tervezett napirendje szerint az ülést helyi idő szerint délután egy órakor az államfő nyitja meg, majd a Himnusz elhangzása után beszédet mond. Ezután a választási beszámolókat következnek: az Országos Választási Bizottság (OVV) képviselőjében az elnök, Szigeti Péter, az állami feladatok végrehajtásáról pedig Varga Zoltán önkormányzati miniszter tájékoztatja a parlamentet. A tervezett napirend szerint ezután a frakciók megalakítására és vezetőik nevének bejelentésére kerül sor. A képviselők titkos szavazással választják meg az Országgyűlés tisztségviselőit: az elnök,

Sólyom László magyar köztársasági elnök

Fotó: MTI

köt, az alelnököket és a jegyzőket. A tervek szerint ezt követően három beszéd hangzik el, először az Országgyűlés új elnökének beszéde; a Fidesz Schmitt Péter jelöl-

te erre a posztra, majd Bajnai Gordon leköszönő miniszterelnök következik, végül Orbán Viktor várhatóan már miniszterelnök-jelöltként mond beszédet. ◀

Megalakult valamenyi frakció

Schiffer András választotta frakcióvezetőnek a Lehet Más a Politika (LMP) parlamenti képviselőcsoportja. Schiffer a képviselőcsoport tegnapi alakuló ülése után elmondta, frakcióvezető-helyettesé Jávor Benedeket, Karácsony Gergelyt és Szabó Tímeát választották. A frakcióvezető hozzátette, az LMP két parlamenti bizottság elnöki tisztét szeretné betölteni, az Országgyűlés fenntartható fejlődés bizottsága elnökévé a párt Jávor Benedeket jelöli.

Kaczynski egyre esélyesebb

Hírösszefoglaló

► Csökken a lengyel elnökválasztás legesélyesebb jelöltjének, Bronislaw Komorowskiénak az előnye az ellenzéki jelölttel, Jaroslaw Kaczynskival szemben – derült ki tegnap közzétett felmérésekből. A kormányzó Polgári Platform (PO) jelöltjének, az ügyvezető államfői feladatokat ellátó Komorowskiénak jelenleg 44, illetve 50 százalékos eredményt jósolnak a közvélemény-kutatások a június 20-i elnökválasztáson, míg az egy hónapja repülőgépszerencsétlenségben meghalt Lech Kaczynski ikertestvére, Jaroslaw várhatóan a szavazatok 31-34 százalékát szerezheti meg. Ennek alapján az utóbbi 15 napban Komorowski népszerűsége 2-2,5 százalékponttal csökkent, míg Kaczynski támogatottsága 2-4 százalékponttal emelkedett. Donald Tusk lengyel kormányfő egy tegnapi lapinterjúban úgy vélekedett, hogy ha Jaroslaw Kaczynski nyerné az elnökválasztást, veszélybe kerülne Lengyelország gazdasági stabilitása, és az ország a görögök sorsára juthatna. „A gazdasági stabilitás Görögország védjegyévé vált, de nem szabad elfelejteni, hogy nem régóta van ez így” – mondta Tusk a *Gazeta Wyborcza* című lapnak. ◀

Bányarobbanás Oroszországban

Tegnap újabb tizenkilenc áldozatra bukkantak a Kemerovo megyei bányában, a mentést folytatják

Fotó: Agerpres

Hírösszefoglaló

► Harminckettőre nőtt a szibériai Kemerovo megye egyik szénbányájában történt metánrobbanások halálos áldozatainak száma, miután megtalálták a mélyben rekedt bányamentők közül tizenkilencnek a holttestét – közölte tegnap a rendkívüli helyzetek orosz minisztériuma. A sérültek száma meghaladja a hetvenet, a mélyben rekedt további 59 ember sorsa ismeretlen. Korábban hatvan eltűnt személyről szá-

molnak be a hatóságok. A bányászerezcséklenséggel csúcshoz közel vannak a mentések Moszkvában és a helyszínen. Dmitrij Medvegyev orosz elnök rendkívüli videokonferenciát tartott. A halott bányászok családtagjainak egymillió rubeles, a súlyos sérülteknek 400 ezer rubeles, a könnyű sérülteknek pedig 200 ezer rubeles anyagi támogatást nyújtanak – tette hozzá Zubkov.

A mezdsürcsüszki Raszpad-szkaja bányában, Oroszország egyik legnagyobb szénbányájá-

Működnek a repülőterek

Hírösszefoglaló

► Rendeltetészerűen működni tudott tegnap valamennyi repülőtér Európában, de a légkörben található vulkáni hamu miatt az amerikai kontinensre tartó, illetve onnan érkező járatok egy részét törölni kellett vagy jelentősen módosítani útvonalukat – jelentette a légtér ellenőrzésével foglalkozó nemzetközi szervezet, az Eurocontrol Brüsszelben. A vasárnapi 1500 után hétfőn csak mintegy 500 járat nem tudott közlekedni a tervezett 29 ezerből. Ennek nagy része tranzatlanti volt, de töröltek néhány kontinensen belüli járatot is Németország térségében, illetve az Ibériai-félsziget irányában. A kedvező változást a közlemény szerint az okozta, hogy a vulkáni hamu eloszlott a levegőben. Tegnap délutánig nem kellett újabb ferihegyi járatot törölni a vulkáni hamu miatt, a Lufthansa müncheni járatát már reggel törölték, de jó néhány gép késve érkezik, illetve indul Budapest-ről. A romániai repülőtereket egyelőre nem érintette az újabb hamufelhő, annak ellenére, hogy időközben elérte a román légtér is. Az izlandi Eyjafjöll vulkán, amelynek kitérése a múlt hónapban légi közlekedési káoszt idézett elő Európában, néhány nappal ezelőtt ismét működésbe lépett, és jelentős mennyiségű hamut bocsátott a levegőbe. A légi közlekedés korlátozására biztonsági okokból van szükség, mert a hamu károsíthatja a repülőgépek hajtóművét. Mint ismert, tíz napja szinte valamennyi európai reptér lebénult a vulkáni hamufelhő miatt. ◀

Megszorítások kampánya

Fleischer Hilda, Moldován Árpád Zsolt

Traian Băsescu államfő szerint az ország szuverenitását garantálja a bejelentett költségcsökkentő program, ugyanis észrevétele szerint a fizetésektől mentes államok egy sor engedményt kénytelenek tenni annak érdekében, hogy visszafizessék adósságaikat. A koalíciós pártok képviselőivel tartott találkozásán az elnök annak a meggyőződésének adott hangot, hogy a politikai osztály átlátja a kialakult helyzet súlyosságát. „Be kell ismernünk, hogy vannak Romániánál nehezebb helyzetben lévő államok is. S az a tény, hogy 750 milliárd eurós készletlét alapot hoztak létre az EU-tagállamok kisegítésére, valós képet nyújt a gazdasági állapotokról” – magyarázta Băsescu. Az államfő figyelmeztette a koalíciót, hogy tartsák be a törvényeket és figyeljenek jobban oda a dekoncentrált intézmények működésére.

Differenciált csökkentés?

„Szó esett arról is, hogy hogyan lehetne az intézkedéseket úgy bevezetni, hogy amennyiben lehetséges, ne érintse az in-

A hivatalos partnerek mellett Traian Băsescu államfőnek a sajtó előtt is magyarázkodnia kell

Fotó: Agerpres

tézkedés a minimálbéreket. Ezel egy időben a nagyobb fizetések, nyugdíjak többlet járulnának hozzá a 25, illetve 15 százalékos csökkentés eléréséhez. Bár konkrét ígéret erre vonatkozóan nem született, abban maradtunk, hogy megvizsgáljuk az

ügyet, mert ez igazságosabb teherelést jelentene” – összegezte az államfővel tartott találkozáson elhangzottakat Olosz Gergely, az RMDSZ alsóházi frakciójának elnöke. Szerinte minél előbb történik meg a költségcsökkentés, annál hamarabb

nyerik vissza reálértéküket a fizetések és nyugdíjak.

Ma győzködi a szakszervezeteket

A parlamenti pártok közül csak a PSD nem vesz részt azon a mai találkozón, amelyről az államfő egyeztetett a szakszervezetekkel. A parlament épületébe várják még a kormány és a vállalati érdekszervezetek képviselőit is, hogy elemezzék a kialakult helyzetet, és a következő hat hónap alatt megoldásokat javasoljanak arra vonatkozóan, hogy 2011 január elsejétől miképpen lehetne hatékonyabban gazdálkodni a költségvetési pénzzel. ◀

SZÁT: az RMDSZ nem futamodik meg, kiáll a megszorító intézkedések mellett

„Az a döntés született, hogy nem lenne ildomos, ha most megfutamodnánk, és nem állnánk ki a koalíciós partner megszorító, de nélkülözhetetlen intézkedései mellett” – fogalmazott lapunknak Olosz Gergely a Szövetségi Állandó Tanács tegnapi ülése után. Az RMDSZ alsóházi frakciójának vezetője elmondta, annak ellenére, hogy az elmúlt napokban a médiában szárnyra kapott a hír, miszerint a szövetség kilépne a kormányból, az

RMDSZ-es politikusok nem hátrálnak meg. Kitértünk a kormány mellett, vállalva az ezzel járó kihívásokat, intézkedéseket, még akkor is, ha tisztában vagyunk azzal, hogy a társadalom számára azok mennyire népszerűtlenek. A gazdasági válságból való kilábalás közös érdek, s az RMDSZ reformcsomagot készült benyújtani a közeljövőben, amely a gazdaság élénkítését szolgálja” – nyilatkozta az ÚMSZ-nek Olosz Gergely.

Szabó Ödön tisztázza magát

Totka László

Sajtótájékoztatón magyarázta szereplését a botrányba fulladt lakossági fórumon Szabó Ödön, az RMDSZ Bihar megyei ügyvezető elnöke. Elmondta: az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) vádjával ellentétben nem hivatalosan jelent meg az utcazene ügyében tartott találkozón. Török Sándor, az EMNT Bihar megyei elnöke egyeztetett Bíró Rozáliával, akinek 25 perc felszólalási időt előlegeztek meg, majd ezt a későbbiekben az idő szűkössége okán közös megegyezéssel 15 percre rövidítették. Az RMDSZ-es alpolgármester helyettesítő Szabó Ödön elmondta, azért vittek saját hangosítást, mert tapasztalata alapján rossz hangosításra számított, a vetítéssel pedig az igazukat akarták bizonyítani: az eddig megvalósított feliratozást

a települések határában, az önkormányzati épületeken, a belső tájékoztató táblákon, a műemléktáblákon, az útjelző táblákon, a kulturális és egyéb intézményeken. Az RMDSZ-es politikus beszámolt arról is, hogy a Nagyvárad Állami Színház magyar és román nyelvű felirata is az RMDSZ eredménye, és mindkettő RMDSZ-tulajdon, ugyanis az öntött betűket Nyíregyháza önkormányzata ajándékozta a szövetségnek. A „Nagyvárad Sf. Ladislau” városa elnevezésű fórum kapcsán Szabó Ödön elmondta, a Sf. Ladislau utcanevet az a Lengyel György szavazta meg 1995-ben, aki ma a Magyar Polgári Párt Bihar megyei elnöke. „A fórumon nem tényekkel reagáltak beszédemre, hanem egyszerűen kiabáltak” – mondta Szabó Ödön, megjegyezve, aki biztos az igazában, annak nincs oka félni a másik féltől. ◀

Szabó Ödön szerint az EMNT-fórumon nem akarták meghallgatni A szerző felvétele

A kormányt és hitelezőit is elmarasztalják az ellenzékiek

ÚMSZ

Az ellenzéki szociáldemokraták és liberálisok egyértelművé tették tegnap, hogy nem szavazzák meg a Traian Băsescu államfő által bejelentett költségkímélő intézkedéseket, és előre hozott választások kiírásában látják a nehéz gazdasági helyzetből való kilábalás esélyét. Ugyanakkor természetesen tisztában vannak azzal, hogy lehetőségeik korlátozottak mindaddig, amíg a koalíciós pártok parlamenti többsége minden ellenzéki javaslatot leszavaz. „Ugyanakkor egyértelmű, hogy társadalmi elégedetlenségre és a gazdasági helyzet romlására kell számítanunk, ami előbb vagy utóbb mindenképpen elvezet majd a hatalomváltáshoz” – fejtegette Mircea Geoană szenátusi elnök, a Szociáldemokrata Párt (PSD) volt elnöke. Hozzátette: továbbra is úgy véli, egy Klaus Johannis típusú miniszterelnököt kellene megbízni a kormányalakítással, aki képes legyen minél nagyobb többséget biztosítani kabinetjének.

Crin Antonescu, a Nemzeti Liberális Párt (PNL) elnöke kategorikusan kizárta azt, hogy alakulata támogassa a bérek 25 százalékos és a nyugdíjak 15 százalékos csökkentésének tervét, ugyanis ez nem oldja meg az ország gazda-

sági helyzetét, hanem a válság minden súlyát az amúgy is nehéz helyzetben levők vállára helyezi. A miniszterelnök által megfogalmazott vádakra válaszolva a PNL elnöke felszólította Emil Bocot, hogy hozza nyilvánosságra, hány közalkalmazott került be a rendszerbe a liberális kormányzás alatt, és hányat vett fel a PD-L. Antonescu arra is választ vár, hogy a Tăriceanu-kabinet infrastrukturális fejlesztései közül melyeket tartja fölöslegesnek a miniszterelnök.

A liberális elnök legsúlyosabb vádját a Nemzetközi Valutaalap (IMF) és az Európai Bizottságot (EB) érinti, ugyanis a két hitelező képviselői „felsorakoztak a Băsescu-rezsim propagandistái közé”. „A saját intézményeiknek is ártalmas, amiket nyilatkoztak. Nekünk egyértelműen káros a ténykedésük, ugyanis legitimizálnak egy olyan kormányt, amelyről mindannyian tudjuk, hogy inkompetens és korrupt. Antonescu azzal támasztotta alá nyilatkozatát, hogy az IMF és az EB romániai képviselői egy szót se szóltak a 2009-es költségekéről, csak a liberális kormányzás alatti kiadásokkal magyarázták a felgyülemlett hiányt. „Miért nem beszélnek a tavalyi költségekről, amit a választási kampányra időzítettek” – tette fel a kérdést a PNL elnöke. ◀

Puccs

Im már bő másfél éve tudjuk, hogy Románia válságban van. Súlyos gazdasági válságban. Mert bár a tavalyi, választási évben háromhavonta hallhattuk az akkori kormánytól –

Salamon Márton László – Első Emil Boc miniszterelnöktől és (szintén Első) Adriean Videanu gazdasági minisztertől – azt, hogy a válsagnak hamarosan vége, s már látszanak a kilábalás első jelei, most végül fény derült az elkenődött valóságra: a krízis tulajdonképpen még csak most kezdődik.

Hogy ennek a riasztó igazságnak a román illetékesekből való kihúzásához Jeffrey Franksék IMF-es harapófogója kellett – balkáni államigazgatásunk újabb szomorú bizonyítéka. A görög krízis után a bukaresti vészjelzések Bizánc káros kultúrtörténeti hagyatékára figyelmeztetik Európát, amelyet – mint Huntington óta ismert – civilizációs határvonalai mentén fércelt össze a Nyugat univerzalizmusra való törekvése. A válság súlyosságának mértéke tehát ezekben a napokban a maga kendőzetlen valóságában élénk tárult. És még élénk tárult egy másik szomorú igazság is. Mégpedig az, hogy a gazdasági mellett egy politikai krízis is emészti a hazai társadalmat: a demokrácia válsága. Merthogy egy működő, alkotmányos demokráciában elképzelhetetlen lenne, hogy egyetlen politikai vezető – az állam fejeként – egymaga vállalja fel a társadalmat illető valamennyi fontosabb döntést meghozatalát, az azokkal kapcsolatos kommunikációt, a döntések végrehajtását és a végrehajtás felügyeletét. Legyen bár az a politikai vezető a világ legokosabb, legkorrektebb embere, legyen bár a Kárpátok Géniusza is. Aki – bármilyen Nagy Kormányos volt is – nyomorba taszította népét azzal, hogy 1989 tavaszáig visszafizettette az ország külföldi adósságait.

Az államfőnek az elmúlt napokban mutatott szerepvállalása márpedig éppen azokat az időket juttatja az ország lakosságának eszébe. Húsz év elteltével a társadalmi szolidaritás szükségességére való hivatkozással egy újabb, szabadságban felnőtt generációtól követelni áldozatokat ugyanolyan kilátástalansági érzést generál, mint amilyen a kommunizmus építései ígérő és a sanyargatott népek fényes jövőt jósó diktatori víziók. A hatalmat egyetlen kézben összpontosító, az államigazgatás végrehajtó intézménye, a kormány teljes kiiktatását eredményező elnöki gesztus ezért felér egy politikai puccsal. Amelyre – úgy látszik – húszévente sor kerül Romániában.

Román lapszemle

Románia az utolsó előtti helyen áll a gazdasági versenyképesség szempontjából az Európai Unió tagállamai között, ami azt jelenti, hogy 2008-hoz képest egy hellyel lejjebb csúszott. (Adevărul) ▶ A lej árfolyamának csökkenése, valamint a gyógyszerárak növekedése nyomán az inflációs ráta a múlt hónapban elérte a 4,3 százalékot. (Curentul) ▶ Négyzetméterenként 3000 lejre emelik az illegális építkezésekre kiróható pénzbírságot. (Curierul național) ▶ A Romániában működő légitársaságok törölték olaszországi járataikat az újabb vulkáni hamufelhő kialakulása miatt (Evenimentul zilei) ▶ Hatvan évvel a közös Európát megalapozó Schuman-nyilatkozat után, az euró válsága miatt fennáll annak a kockázata, hogy Európa Ázsia jelentéktelen felszigetévé változik. (Gândul) ▶ Romániát az adóamnesztia menthetné ki a válsághelyzetből – véli Dinu Patriciu. Az üzletember szerint a korruptakkal szembeni eljárások miatt román üzletemberek legalább 18 milliárd euró fekszik el különböző svájci bankszámlákon. (România liberă)

Horogra akadt Shimon Naor, Románia „él-fegyvercsempésze”

Romániába várják az ország – legalább is egyelőre – egyetlen elítélt fegyvercsempészt. Shimon Naor természetesen nem jószántából érkezik az országba: Párizsban tartóztatta le az Interpol, miután Bukarest már 2006-ban általános körözést adott ki ellene.

B.T.

► A kettős – román és izraeli – állampolgárságú Shimon Naort, eredeti nevén Simen Herşcovici-ot 11 év szabadságvesztésre ítélte a bukaresti törvényszék, I. számú büntügyi részlege.

Naor bárkái

A konkrét vád az volt, hogy egy gazdasági társaság részvényeseként, továbbá három személlyel együttműködve, szállítási kísérőokmányok meghamisításával juttatott el fegyvereket a fegyverkereskedelem szempontjából embargó alatt álló országokba.

A fegyvercsempészt 1999-ben is letartóztatták, miután a kivizsgálás során kiderült róla, hogy afrikai háborús övezetekbe szállított román fegyvert különféle gerillacsoportoknak. Naor a Tel Avivban székelő Orient Energy Agencies & Services Ltd. útján jelentősebb tételben vásárolt romániai fegyvergyártóktól golyószórókat és légvédelmi ágyúkat, meghamisítva a kísérő papírokat fel tüntetett célországot. A megrendelőkhez a szállítmányt rendszerint hajókon juttatta el, amelyek a kikötőből kifutva egy idő után letértek a hivatalosan megjelölt útvonal-

ról, tényleges úticéljuk legtöbbször az ENSZ-embargó alatt álló Nigéria és Eritrea volt. Nigériában elsősorban az ország reguláris hadserege ellen harcoló law-csoportnak szállítottak, amely a külföldi kőolajtársaságok elűzését tűzte ki fő céljává. A konfliktus 1998-ban robbant ki, amikor is több mint 15 ezer katonára támadt rá a csoport tagjainak egyik összejövetelére.

Naor 1998 és 1999 között több hajórakományt is utnakindított, három cinkosa – Ion Menciuc, az Acvila Air Romanian Carrier vezérigazgatója, Ion Busuioc, a Loratel Trading Ltd. képviselője és egy hölgy, Jeni Măntescu, a Honvédelmi Minisztérium volt alkalmazottja, az Orient Energy Agencies & Services Ltd. képviselője – segítségével. 1999-ben mindhármukat bűnrészesnek találta a bíróság csempészésben, okirathamításban és csalásban.

Tíz év után

Shimon Naornak három havi fogvatartás után, sikerült megvesztegetnie az ügycsomójával foglalkozó néhány magasrangú igazságszolgáltatási tisztviselőt, így Tatiana Zorilă bírónő 2000 januárjában szabadlábra helyezte. Bár az ügyészek

meztámadták a döntést, a Curtea de Argeş-i bíróság nem mondta ki az előzetes letartóztatás meghosszabbítását, így Naor Izraelbe repülhetett. A megvesztegetés ténye csak 2000 őszén derült ki, amikor a Román Hírszerző Szolgálat lehallgatta Naor ügyvédje, Lidia Peter és egy Emil Suciuc nevű közvetítő telefonbeszélgetését. Ennek nyomán 2003-ban több, vétkeinek talált bírót és ügyészt ítéltek el korrupció vádjával három és öt év közötti szabadságvesztésre, Naor ügyvédje pedig hat évet kapott hatásköri visszaélés miatt.

Távollétében Shimon Naorra is tizenegy év börtönbüntetést szabtak ki, ő azonban AIDS-betegségére hivatkozva levélben kérte az ítélet felfüggesztését, amit izraeli doktorok által még 2003-ban kibocsátott orvosi bizonyítványokkal támasztott alá. Újabb védőügyvédje arra hivatkozott, hogy mivel nincs szállítható állapotban, a törvényszéki orvosi ellenőrzést nem végezhetik el Romániában. Kérelmét azonban elutasították és így a börtönbüntetést jogerős maradt.

Naor három cinkostársa közül Ion Busuioc volt a legveszedelmesebb. Ő az orosz katonai hírszerzés, a GRU egykori ügynöke volt. Róla az is kiderült, hogy szoros kapcsolatban állt az orosz maffiával. Busuioc volt Naor és a „halál kereskedőjeként”

is ismert hírhedt orosz fegyvercsempész, Viktor Bout összekötője. Feladata egyébként a csempészcikló cégén keresztül „megolajozása” volt. Bout nagyon sok fegyvert adott el afrikai gerillacsoportoknak, húsz évig sikerült kijátszania a hatóságokat, mígnem 2008-ban Bangkokban rendőrkézre került. Magát Busuiocot 2007-ben sikerült letartóztatni egy bukaresti szállodában, miután a Román Hírszerző Szolgálat három hétig minden lépését megfigyelte.

De Busuioc közvetített Naor és Románia „egyetlen igazi terroristája”, az ugyan-csak külföldre szökött, a román újságírók (megjatszott?) bagdadi elrablását megszerző Omar Hayssam között is. Ily módon Naor kapcsolatban állt a kurd származású iraki állampolgárságú

fegyvercsempésszel, Azad Mohamed Khaled al Shakarchival is.

Futnak még...

Shimon Naort várhatóan hamarosan kiadják a francia hatóságok. Romániai kiadatására vár egyébként maga a húsz év börtönrre ítélt Haysam is, aki ellen 2006-ban adtak ki nemzetközi körözést, és akit állítólag Szíriában tartóztattak le az ottani hatóságok, amelyek jelenleg tárgyalásokat folytatnak a román féllel. Mihai Necolaiciucot, a román államvasutak egykori igazgatóját 111 millió dolláros sikkasztásért köröztette Bukarest. Tavaly tartóztatták le az amerikai szövetségi ügynökök a floridai Palm Beach-ben. A Gelsor cég volt igazgatóját, Nicolae Popát Dzsakartában vették őrizetbe, ugyancsak tavaly, miután Romániában 15 év szabadságvesztést szabtak ki rá csalás és sikkasztás vádjával.

A román fél tavaly decemberben kérte kiadatását az indonéz illetékesektől. Nem tudni viszont jóformán semmit olyan külföldre menekült körözött román bűnözőkről, mint a prostituált-hálózatot futtató Ion Clămparu, a hivatali visszaélésért, megvesztegetésért 12 év börtönrre ítélt, hol Európában, hol Ázsiában, hol Afrikában felbukkanó Sorin Beraru, illetve a „csomagtartó” néven elhíresült, 420 ezer dolláros sikkasztás egyik bűnrészes, Valentin Răducan, aki állítólag az Egyesült Államokban bujkál. ◀

PERSONA URMARITA	
Nume	HERSCOVICI SIMEN
Porecla	
Data nasterii	22. 10. 1949
Cetatenie	ROMANA SI ISRAELIANA
Nascut in	GALATI
Domiciliat in	ISRAEL
Semnalmente	
Motivul	MANDAT ARESTARE PREVENTIVA
Fapta	Contrabanda
Detalii	CONDAMNAT 11 ANI INTRUCAT A LIVRAT ARMAMENT SI MUNITIE UNOR STATE AFLATE SUB EMBARGOU.

Herşcovici Simen (alias Shimon Naor): körözés a rendőrség honlapján

Belgium: szakadni vagy nem szakadni

Elhárultak az akadályok a hét végén a belgiumi előrehozott választások elől. A válság áprilisban tetőzött, s a hónap utolsó napjaiban az uralkodó, II. Albert elfogadta Yves Leterme kormányfő lemondását. Sürget az idő: július 1-jével a belgák veszik át az Európai Unió soros elnökségét.

Gyulay Zoltán

► Boldog békeidők, amikor még a híres és híresen finom csokoládé volt Belgium legfőbb ismertetőjele! És bár ez a nyalánság aligha vezethet el a nemzeti (nemzetiségi) politika oltárán, könnyen meglehet, hogy a nem is olyan távoli jövőben az ország a történelmi atlaszok lapjaira szorul.

Nemzetiségi villongások

A most kialakult belpolitikai válságot minden eddigi-

nél komolyabban kell venni. A kényes, jóformán patikamérlegben kiporciózott flamand-vallon egyensúly megbomlani látszik az Európai Unió – ahogy kissé leegyszerűsítve mondani szokás – fővárosában. Még hozzá annak az uniónének, amely kétarcú módon, de finnyásan nem akar tudomást venni a kárpát-medencei népek együttélésének gondjairól, miközben máig nem tud receptet nyújtani a sokkal robbanásveszélyesebb brit-ír ellentétre, vagy éppenséggel a baszkok problémáira.

A hollandul beszélő flamandok, valamint a franciájkú vallonok – bár ne feledkezzünk meg a törpe kisebbséget jelentő német nemzetiségűekről sem – alkotta Belga Királyság az úgynevezett „augusztusi forradalom” után, 1830. október 4-én kiáltotta ki Hollandiától való függetlenségét. A két fő népcsoport között földrajzi értelemben is éles a határ, egyedül az önálló régiót alkotó Brüsszel többnyelvű, s a keveredés itt egyre erőteljesebb. Ebből a felállásból adódóan pedig a parlament összetétele is rendkívül bonyolult: minden egyes flamand pártnak megvan a valon megfelelője és viszont; ha az egyik mandátumhoz jut, képviselői helyet szerez a másik is. A harc most a szó szoros értelmében Brüsszel felosztásáért folyik, az itteni pártok támogatását és vele a támogató többséget veszítette el a minap Yves Leterme és kormánya.

Az „ellopott” kormányfő

A belgák tulajdonképpen maguk alatt vágják a fát. Az Európai Unió lisszaboni szerződésének életbelépésével ugyanis létrejött a közösség elnöki (kvázi államfői) posztja, amelyre sokáig nagy eséllyel pályázott a kétségtelenül színes egyéniségnek számító, karizmatikus brit Tony Blair, akinek személyében mégsem tudtak megállapodni Európa vezetői. Választásuk a meglehetősen szürke bürokrata benyomását keltő Herman van Rompuy-re esett, aki történetesen a legutóbbi választások után folytatott hosszas egyeztetések és alkudozások eredményeként épp Belgium miniszterelnöke volt. A királynak tehát utód után kellett néznie, s mielőtt a most elköszönő flamand-kereszténydemokrata Leterme-re hullott volna a döntés ódioma, az ország feje felett már megkondultak a vészharangok.

A franciák nyelvhasználati jogát a Brüsszel és Flandria közti területeken megnyirbálni szándékozók vitáját nem sikerült a kormányfőnek leszerelni. A két országrészből érkezett, két-két kereszténydemokrata és liberális párt, valamint a fővárosi régiót képviselő vallon szocialisták alkotta törekeny koalícióból ez utóbbiak ki is váltak, így a 49 esztendőes Leterme-re – a Belgiumot jól jelképező módon vallon atyától és flamand anyától származó politikusra – a visszalépés sorsa várt.

Kormányozatlan szeker

A mindinkább kiszélesedő válság menedzselése II. Albert királyra vár. S jöllehet a 75 éves uralkodó már hozzászokhatott ehhez, hiszen országára 1830-tól kezdődően jellemző a nyelvi vita, ezáltal nehéz dolga lesz, nehezebb, mint eddig bármikor. A flamandok és a vallonok

minden korábbinál hevesebben füttyölnek a nemzeti egységre, amelyet Belgium neve volna hivatott fémjelezni. A kívánt eredményt még a június 13-án esedékes előrehozott választások sem hozhatják meg.

A belga pártok már tudhatnak valamit. A liberálisok még azt is felvetették, hogy jó volna, ha az Európai Unió előrehozná a 2011. január 1-jén kezdődő soros magyar elnökséget, de egyik megoldás sem bizonyulhatna igazinak. Magyarországon éppen most zajlik a kormányváltás, és a program teljes kialakításához, a prioritásoknak az új kormánypolitikához történő illesztése nem megy egyik pillanatról a másikra. Az viszont vitathatatlan, hogy a közösség ügyének legalább ennyit árt, ha egy széthúzó és gyakorlatilag kormányozatlan, permanens belpolitikai válsággal küzdő, erőtlenség irányítja a szekeret. ◀

IMF: mínuszos román kilátások

Cs. P. T.

▶ Az élelmiszerjegyek és a tőkehozamból származó jövedelmek (beleértve a banki betét kamatját) megadóztatása, a helyhatóságoknak juttatott központi költségvetési összegek lefaragása, a fűtéstámogatások csökkentése – csupán néhány intézkedés azok közül, amelyeket a román kormány vállalt – a már bejelentett 25 százalékos közalkalmazotti bércsökkenés és 15 százalékos nyugdíjlefaragás mellett – a Nemzetközi Valutaalapról (IMF) írt szándéklevelében. A dokumentum tegnap, az IMF-delegáció látogatásának utolsó napján szivárgott ki a sajtóba, és várhatóan holnapra üléseken fogadják el a kormány. Az intézkedések meghozatalát legkésőbb június elsejéig ígéri a Boc-kabinet. „A következő hónapokban folytatjuk az elbocsátásokat

a közsférában. Ha mindezek az intézkedések nem segítenek a céldeficit elérésében, további intézkedésekre, akár adóemelésre is sor kerülhet” – áll a szándéklevelében. A dokumentum emellett „agresszív” privatizációt is ígér. Eszerint az állam legkésőbb 2011 áprilisáig megválna a CFR teherszállító részlegétől, és eladná a Termoelectrica hőszolgáltató még működőképes részlegeit is. A szándéklevelé emlékeztetett, hogy a privatizációs hatóság (AVAS) portfoliójában 150 többségi állami részesedésű vállalat található, amelyek szintén értékesítésre várnak.

Jogi tanácsalanság

A miniszterelnök gazdasági tanácsadója, Andreea Paul Vass a *Hotnews*nak tegnap megerősítette: a kormány még nem tudja, hogy milyen

Jeffrey Franks nem beszélt arról, hogy a banki betétek megadóztatásában állapodtak meg Fotó: Agerpres

jogi formába önti a tervezett intézkedéseket. „El kell kerülnünk azt, hogy az Alkotmánybíróságon megtámadják a rendeleteinket” – mondta a hírportálnak a szakember, aki szerint a megfelelő jogi formula megtalálása a holnapi kormányülés feladata lesz. A jogi szakértők szerint azonban ez nem lesz könnyű, ugyanis az intézkedések sarkalatos törvényeket is érintenek, amelyeket sürgősségi kormányrendelettel nem lehet módosítani. „Emellett akár perek százezrei is várhatók a közalkalmazottak részéről” – közölte a

hírportálnak egy név nélküli nyilatkozó szakember.

Franks román búcsúja

Tegnap „búcsú-sajtótájékoztatóján” Jeffrey Franks, az IMF romániai küldöttségének vezetője nem közölt részleteket a szándékleveléből. Arról beszélt – az újságírók meglepetésére részben román nyelven –, hogy a valutaalap becslése szerint a román gazdaság az idén várhatóan stagnálni fog, de előfordulhat, hogy folytatódik a visszaesés. Ugyanakkor megerősítette, hogy az IMF a

bruttó hazai termék (GDP) 6,8 százalékát kitevő államháztartási hiányt hagyott jóvá Romániának. Franks szerint a bukaresti kormánynak határozottan alkalmaznia kell a múlt héten bejelentett „kemény” megszorító intézkedéseket. Az IMF-delegáció vezetője szerint ezek a drasztikus kiadáscsökkentések lehetővé teszik, hogy Románia államháztartási hiánya 2011-ben ne haladja meg a GDP 4,4 százalékát. Franks hozzátette: a megszorító intézkedések mellett a parlamentnek el kell fogadnia az új nyugdíjtörvényt,

hogy a nyugdíjrendszer fenntartható lehessen, valamint a helyi adóügyi törvényt, ami lehetővé teszi az adók hatékonyabb begyűjtését.

Szolidaritási alap

Az IMF-küldöttséggel tartott utolsó tárgyalási forduló után, vasárnap este Sebastian Vlădescu pénzügyminiszter megerősítette: idén valamennyi közalkalmazottnak egységesen 25 százalékkal csökken a fizetése, 2011 során viszont méltányosabbá alakítják az egységes bérrendszert. Jövőre új nyugdíjtörvényt akarnak, a közalkalmazotti szférában pedig korlátot szabnának a bérköltségeknek, és csökkenteni fogják az állami alkalmazottak számát is – mondta Vlădescu. Az intézkedések célja a pénzügyminiszter szerint a nyugdíjrendszer és a közsféra hosszú távú stabilizálása. A sajtóban megjelenetekre reagálva tegnap közölte: a megszorítások nemcsak a közalkalmazottakat, hanem az önálló költségvetésű állami vállalatok alkalmazottait is érintik majd. A pénzügyminisztériumból kiszivárogtatott információk szerint külön megadóztatnák a 9500 lejt meghaladó béreket, és a bevételből úgynevezett szolidaritási alapot hoznának létre. ◀

Áprilisban enyhén csökkent a munkanélküliség

Romániában enyhén csökkent a munkanélküliség áprilisban: 8,07 százalék volt a nyilvántartott állástalanok aránya az előző havi 8,36 százalékhoz képest. Az országos munkaerő-csoport hivatalos adatait tegnap közölte az IMF. Az április végén az összes nyilvántartott munkanélküli száma elérte a 738.187 főt, közülük 305.670 nő. Vasárnap Emil Boc román miniszterelnök jelentette be először konkrét számok nélkül, hogy áprilisban valamelyest mérséklődött a munkanélküliség, ami szerinte jó jel, annak ellenére, hogy hosszú távú következtetést még nem lehet levonni az adatokból.

Röviden

Hitelminősítő Európának

Az európai valutaalap, valamint hitelminősítő létrehozását támogatja Winkler Gyula európai parlamenti képviselő – írta az *Agerpres*, a politikus egy dévai előadását követően. „Románia esetében is láttuk, a piaci bizalom milyen katasztrofális változásait idézték elő globális szinten az amerikai hitelminősítők” – érvelt Winkler.

Japán segítség

A japán jegybank is kész segítséget nyújtani az eurókrízis megfékezéséhez – közölte a *Reuters* a tokiói pénzügyminiszter tegnap bejelentését. Az intézkedés a központi bankok közti devizaüzletek (úgynevezett Swapline-ok) megkötésével az euróövezet országainak idegen valutához való könnyebb hozzáférését segíti elő.

Extrém német export

Mintegy 85,6 milliárd eurós forgalmat bonyolítottak le a német kereskedők március folyamán, miután februárhoz viszonyítva 10,7 százalékos emelkedtek az ország exportmutatói. Ehhez hasonlóan tízenkilenc éve nem volt példa – írta a *Reuters* a német statisztikai hivatal adatai alapján.

Véget ért a tőzsdepánik

ÜMSZ

▶ Meredek emelkedéssel nyitottak tegnap a vezető nyugat-európai tőzsdék, az euró védelmét és a görög válság tovatérjedésének megakadályozását célzó, 750 milliárd eurós csomag hírére. (A csomagról bővebben mai *ÜzletRész* című mellékletünk ötödik oldalán olvashat.) A londoni tőzsde vezető mutatója, a FTSE-100 3,08 százalékkal, a frankfurti DAX-30 index 3,29 százalékkal, a párizsi CAC-40 mutató 5,71 százalékkal erősödött a kereskedés indulásakor – közölte az *MTI*.

A meghatározó nyugat-európai tőzsde a múlt héten többhavi mélypontra gyengültek, s a Wall Street indexei is a valaha tapasztalt legdrámatikusabb módon hanyatlottak. A Dow Jones 5,71 százalékos, az S&P500 6,39 százalékos, a NASDAQ pedig 7,95 százalékos zuhanást szenvedett. Az indexek négy hónapnyi emelkedésüket radírozták ki egyetlen hét alatt. A gyengülést szakértők a görög válság körüli feszültséggel magyarázták, de volt, aki egy technikai baki miatt elterjedő pánikhullámról beszélt. A hét sztorija csütörtökön történt, a Wall Street történetének egyik legdrámaibb napján, amikor a Dow Jones több mint ezer pontot (közel tíz százalékos) veszített – így

foglalmoz a *Világgazdaság* összeállításában.

Tegnap a tőzsdemutatók emelkedése mellett egy újabb látványos árzuhanásnak lehettünk a tanúi, amit szintén az euróövezeti országok védelmére létrehozott stabilitási keret okozott. Soha nem látott mértékű napon belüli árzuhanás következett be a törlesztéskockázat-biztosítási tranzakciók londoni piacán. Ez az árázás azt jelenti, hogy javult múlt hét óta Görögország fizetőképességének megítélése: törlesztési leállás kockázatára biztosítási ügyleteket nyújtó piaci szereplők kevesebb biztosítási díjat számítanak fel. Egy első negyedéves adóskockázati összesítésében Görögország még a világ tíz legkockázatosabb adós államának mezőnyében szerepelt, olyan országokkal osztozva a felső tízes listán, mint Venezuela, Pakisztán, Ukrajna, Irak vagy Egyiptom.

A JP Morgan bankcsoport befektetési elemzői a hétvégén bejelentett interviu-maint világították meg. A legdrámaibb szerintük, hogy az euróövezeti jegybank (EKB) közvetlen államadósság-felvásárlásba kezdett, ugyanis az EKB ehhez a módszerhez még a pénzügyi válság mélyén sem folyamodott. „Ez inflációhoz, sőt hiperinflációhoz vezet.” ◀

Szívügye a romániai magyar sajtó? Támogassa az új magyar szó-t!

Adományozza jövedelemadója 2%-át a Free Press Alapítványnak!

Mint minden évben, a 2009. évi személyi jövedelemadó (declarație de venit) bevallásakor is lehetőség van arra, hogy az adó 2 százalékát egy alapítvány javára irányítsuk. A felajánlás határideje 2010. május 17-e.

Ha Ön még nem döntötte el, hogy melyik civil szervezetnek ajánlja fel ezt az összeget, arra kérjük, hogy válassza a kedvenc lapját, az Új Magyar Szót támogató Free Press Alapítványt. Az Ön számára nem jelent többlet-adóterhet az állam által amúgy is bevételezett 2009-es személyi jövedelemadó (impozitul pe venitul global) 2%-ának átirányítása, viszont befektethet az Új Magyar Szó országos napilap – és ezáltal a romániai magyar sajtó – jövőjébe.

Amennyiben úgy dönt tehát, hogy támogatni akarja lapunkat, a támogatott alapítvány nevét és adatait be kell írnia a 230-as számú – a megyei pénzügyi igazgatóságoktól igényelhető – formanyomtatványok megfelelő adatsorába*:

Fundația Free Press România

40482 Oradea, str. Lugojului nr. 31., jud. Bihor, CUI: 10197601, cont bancar: RO66 BTRL 0050 1205 7312 24XX, Banca Transilvania suc. Oradea.

Köszönjük!

*a fenti adatokkal már kitöltött formanyomtatvány letölthető a www.maszol.ro című honlapunkról is

HIRDETÉS

IMF: mínuszos román kilátások

Cs. P. T.

▶ Az élelmiszerjegyek és a tőkehozamból származó jövedelmek (beleértve a banki betét kamatját) megadóztatása, a helyhatóságoknak juttatott központi költségvetési összegek lefaragása, a fűtéstámogatások csökkentése – csupán néhány intézkedés azok közül, amelyeket a román kormány vállalt – a már bejelentett 25 százalékos közalkalmazotti bércsökkenés és 15 százalékos nyugdíjlefaragás mellett – a Nemzetközi Valutaalapnak (IMF) írt szándéklevelében. A dokumentum tegnap, az IMF-delegáció látogatásának utolsó napján szivárgott ki a sajtóba, és várhatóan holnap ülésén fogadja el a kormány. Az intézkedések meghozatalát legkésőbb június elsejéig ígéri a Boc-kabinet. „A következő hónapokban folytatjuk az elbocsátásokat

a közsférában. Ha mindezek az intézkedések nem segítenek a céldeficit elérésében, további intézkedésekre, akár adóemelésre is sor kerülhet” – áll a szándéklevelében. A dokumentum emellett „agresszív” privatizációt is ígér. Eszerint az állam legkésőbb 2011 áprilisáig megválna a CFR teherszállító részlegétől, és eladná a Termoelectrica hőszolgáltató még működőképes részlegeit is. A szándéklevelé emlékeztetett, hogy a privatizációs hatóság (AVAS) portfóliójában 150 többségi állami részesezésű vállalat található, amelyek szintén értékesítésre várnak.

Jogi tanácsalanság

A miniszterelnök gazdasági tanácsadója, Andreea Paul Vass a *Hotnews*nak tegnap megerősítette: a kormány még nem tudja, hogy milyen

Jeffrey Franks nem beszélt arról, hogy a banki betétek megadóztatásában állapodtak meg Fotó: Agerpres

jogi formába önti a tervezett intézkedéseket. „El kell kerülnünk azt, hogy az Alkotmánybíróságon megtámadják a rendeleteinket” – mondta a hírportálnak a szakember, aki szerint a megfelelő jogi formula megtalálása a holnapi kormányülés feladata lesz. A jogi szakértők szerint azonban ez nem lesz könnyű, ugyanis az intézkedések sarkalatos törvényeket is érintenek, amelyeket sürgősségi kormányrendelettel nem lehet módosítani. „Emellett akár perek százai is várhatók a közalkalmazottak részéről” – közölte a

hírportálnak egy név nélküli nyilatkozó szakember.

Franks román búcsúja

Tegnap „búcsú-sajtótájékoztatóján” Jeffrey Franks, az IMF romániai küldöttségének vezetője nem közölt részleteket a szándékleveléből. Arról beszélt – az újságírók meglepetésére részben román nyelven –, hogy a valutaalap becslése szerint a román gazdaság az idén várhatóan stagnálni fog, de előfordulhat, hogy folytatódik a visszaesés. Ugyanakkor megerősítette, hogy az IMF a

bruttó hazai termék (GDP) 6,8 százalékat kitevő államháztartási hiányt hagyott jóvá Romániának. Franks szerint a bukaresti kormánynak határozottan alkalmaznia kell a múlt héten bejelentett „kemény” megszorító intézkedéseket. Az IMF-delegáció vezetője szerint ezek a drasztikus kiadáscsökkentések lehetővé teszik, hogy Románia államháztartási hiánya 2011-ben ne haladja meg a GDP 4,4 százalékát. Franks hozzátette: a megszorító intézkedések mellett a parlamentnek el kell fogadnia az új nyugdíjtörvényt,

hogy a nyugdíjrendszer fenntartható lehessen, valamint a helyi adóügyi törvényt, ami lehetővé teszi az adók hatékonyabb begyűjtését.

Szolidaritási alap

Az IMF-küldöttséggel tartott utolsó tárgyalási forduló után, vasárnap este Sebastian Vlădescu pénzügyminiszter megerősítette: idén valamennyi közalkalmazottnak egységesen 25 százalékkal csökken a fizetése, 2011 során viszont méltányosabbá alakítják az egységes bérrendszert. Jövőre új nyugdíjtörvényt akarnak, a közalkalmazotti szférában pedig korlátot szabnának a bérköltségeknek, és csökkenteni fogják az állami alkalmazottak számát is – mondta Vlădescu. Az intézkedések célja a pénzügyminiszter szerint a nyugdíjrendszer és a közsféra hosszú távú stabilizálása. A sajtóban megjelenő reakcióra tegnap közölte: a megszorítások nemcsak a közalkalmazottakat, hanem az önálló költségvetésű állami vállalatok alkalmazottait is érintik majd. A pénzügyminisztériumból kiszivárogtatott információk szerint külön megadóztatnák a 9500 lejt meghaladó béreket, és a bevételből úgynevezett szolidaritási alapot hoznának létre. ◀

Áprilisban enyhén csökkent a munkanélküliség

Romániában enyhén csökkent a munkanélküliség áprilisban: 8,07 százalék volt a nyilvántartott állástalanok aránya az előző havi 8,36 százalékhöz képest. Az országos munkaerő-elosztó hivatal tegnap közölt adatai szerint április végén az összes nyilvántartott munkanélküli száma elérte a 738.187 főt, közülük 305.670 nő. Vasárnap Emil Boc román miniszterelnök jelentette be először konkrét számok nélkül, hogy áprilisban valamelyest mérséklődött a munkanélküliség, ami szerinte jó jel, annak ellenére, hogy hosszú távú következtetést még nem lehet levonni az adatokból.

Röviden

Hitelminősítő Európának

Az európai valutaalap, valamint hitelminősítő létrehozását támogatja Winkler Gyula európai parlamenti képviselő – írta az *Agerpres*, a politikus egy dévai előadását követően. „Románia esetében is láttuk, a piaci bizalom milyen katasztrofális változásait idézték elő globális szinten az amerikai hitelminősítők” – érvelt Winkler.

Japán segítség

A japán jegybank is kész segítséget nyújtani az eurókrízis megfékezéséhez – közölte a *Reuters* a tokiói pénzügyminiszter tegnapi bejelentését. Az intézkedés a központi bankok közti devizaüzletek (úgynevezett Swapline-ok) megkötésével az euróövezet országainak idegen valutához való könnyebb hozzáférését segíti elő.

Extrém német export

Mintegy 85,6 milliárd eurós forgalmat bonyolítottak le a német kereskedők március folyamán, miután februárhoz viszonyítva 10,7 százalékat emelkedtek az ország exportmutatói. Ehhez hasonlóan tízenyolc éve nem volt példa – írta a *Reuters* a német statisztikai hivatal adatai alapján.

Véget ért a tőzsdepánik

ÜMSZ

▶ Meredek emelkedéssel nyitottak tegnap a vezető nyugat-európai tőzsdék, az euró védelmét és a görög válság tovatérjedésének megakadályozását célzó, 750 milliárd eurós csomag hírére. (A csomagról bővebben mai *ÜzletRész* című mellékletünk ötödik oldalán olvashat.) A londoni tőzsde vezető mutatója, a FTSE-100 3,08 százalékkal, a frankfurti DAX-30 index 3,29 százalékkal, a párizsi CAC-40 mutató 5,71 százalékkal erősödött a kereskedés indulásakor – közölte az *MTI*.

A meghatározó nyugat-európai tőzsde a múlt héten többhavi mélypontra gyengültek, s a Wall Street indexei is a valaha tapasztalt legdrámatikusabb módon hanyatlottak. A Dow Jones 5,71 százalékat, az S&P500 6,39 százalékat, a NASDAQ pedig 7,95 százalékat zuhant. Az indexek négy hónapnyi emelkedésüket rádírozták ki egyetlen hét alatt. A gyengülést szakértők a görög válság körüli feszültséggel magyarázták, de volt, aki egy technikai baki miatt elterjedő pánikhullámról beszélt. A hét sztorija csütörtökön történt, a Wall Street történetének egyik legdrámaibb napján, amikor a Dow Jones több mint ezer pontot (közel tíz százalékot) veszített – így

foglalmoz a *Világgazdaság* összeállításában.

Tegnap a tőzsdemutatók emelkedése mellett egy újabb látványos árzuhanásnak lehettünk a tanúi, amit a euróövezeti országok védelmére létrehozott stabilitási keret okozott. Soha nem látott mértékű napon belüli árzuhanás következett be a törlesztéskockázat-biztosítási tranzakciók londoni piacán. Ez az árazás azt jelenti, hogy javult múlt hét óta Görögország fizetőképességének megítélése: törlesztési leállás kockázatára biztosítási ügyleteket nyújtó piaci szereplők kevesebb biztosítási díjat számítanak fel. Egy első negyedéves adóskockázati összességében Görögország még a világ tíz legkockázatosabb adós államának mezőnyében szerepelt, olyan országokkal osztozva a felső tízes listán, mint Venezuela, Pakisztán, Ukrajna, Irak vagy Egyiptom.

A JP Morgan bankcsoport befektetési elemzői a hétvégén bejelentett intervenció elemek negatívumait világították meg. A legdrámaibb szerintük, hogy az euróövezeti jegybank (EKB) közvetlen államadósság-felvásárlásba kezdett, ugyanis az EKB ehhez a módszerhez még a pénzügyi válság mélyén sem folyamodott. „Ez inflációhoz, sőt hiperinflációhoz vezet.” ◀

Szívügye a romániai magyar sajtó?

Támogassa az új magyar szó-t!

Adományozza jövedelemadója 2%-át a Free Press Alapítványnak!

Mint minden évben, a 2009. évi személyi jövedelemadó (declarație de venit) bevallásakor is lehetőség van arra, hogy az adó 2 százalékát egy alapítvány javára irányítsuk. A felajánlás határideje 2010. május 17-e.

Ha Ön még nem döntötte el, hogy melyik civil szervezetnek ajánlja fel ezt az összeget, arra kérjük, hogy válassza a kedvenc lapját, az Új Magyar Szót támogató Free Press Alapítványt. Az Ön számára nem jelent többlet-adóterhet az állam által amúgy is bevételezett 2009-es személyi jövedelemadó (impozitul pe venitul global) 2%-ának átirányítása, viszont befektethet az Új Magyar Szó országos napilap – és ezáltal a romániai magyar sajtó – jövőjébe.

Amennyiben úgy dönt tehát, hogy támogatni akarja lapunkat, a támogatott alapítvány nevét és adatait be kell írnia a 230-as számú – a megyei pénzügyi igazgatóságoktól igényelhető – formanyomtatványok megfelelő adatsorába*:

Fundația Free Press România

40482 Oradea, str. Lugojului nr. 31., jud. Bihor, CUI: 10197601, cont bancar: RO66 BTRL 0050 1205 7312 24XX, Banca Transilvania suc. Oradea.

Köszönjük!

*a fenti adatokkal már kitöltött formanyomtatvány letölthető a www.maszol.ro című honlapunkról is

HIRDETÉS

„Diáklázadás” Bukarestben

Daniel Funeriu oktatásügyi miniszter lemondását követelte tegnap Bukarestben háromszáz, a szaktárca épülete előtt tüntető egyetemista. A diákok az új tanügyi törvény ellen tiltakoztak, hangsúlyozva, hogy a miniszter a hazai oktatási rendszer „sírásója”.

Fleicher Hilda

► Az egyórás sztrájk incidensek és komolyabb eredmények nélkül zárult. A diákok a „Miniszter úr, ne feledd, holnap is találkozunk veled” mondatot skandálva távoztak a szaktárca épülete előtt felállított rendőrkordon mögül. „Addig nem vesznek minket komolyan, amíg utcára nem vonulunk” – nyilatkozta a helyszínen a kordon és a rendőrfal között szorongó Ionuț Poenaru, az Országos Diákszövetség (UNSR) elnöke. A diákvezér szerint a hazai egyetemistáknak minőségi törvényes háttérre és jogbiztonságra van szüksége. „Már odáig fajultak a dolgok, hogy egyes egyetemi központokban a diákoknak megtiltják, hogy utcai felvonulásokon vegyenek részt, a tüntetéseikért kicsapás jár” – méltatlankodott Poenaru, aki elmondta, mától egy héten át országszerte, így Temesvá-

ron, Brassóban, Craiován, Iași-ban, Bákóban, és Ploiești-en is demonstrálnak az egyetemisták.

Nem beszélgetni jöttek

A minisztérium épületéből Király András oktatásügyi államtitkár jött ki tárgyalni a dühös diákokkal, ám küldetése eredménytelenül zárult. A politikust hangos füttyszó, és hátat fordított hallgatók fogadták, ajánlatát pedig, hogy az UNSR képviselői menjenek a minisztériumba beszélgetni, Poenaru elutasította azonnal a megjegyzéssel, hogy csak hivatalos felkérésre tárgyalnak. „Ezeknek a diákoknak az iskolapadban lenne a helyük, kiváltképp, hogy nemsokára kezdődik a vizsgaidőszak” – fogalmazott a tüntetőktől kicsit távolabb vonulva Király, aki a demonstrálók közelében még a saját hangját sem hallotta. Az államtitkár

A minisztérium előtt tüntető diákok Király András államtitkárt is megszorogatták

A szerző felvétele

szerint a minisztérium és az UNSR között felmerülő problémákra nem az ehhez hasonló „felkelés” a megoldás, hanem a nyílt párbeszéd.

Semmi közük

A kolozsvári egyetemi diákszervezetek nem csatlakoztak az UNSR felhívásához. A Kolozsvári Magyar Diákszövetség (KMDSZ) és a román diákokat tömörítő OSUBB érdekvédelmi szervezet elhatárolódott az egy hetesre ter-

vezett demonstrációtól. „A KMDSZ az OSUBB-bal azonos állásponton van, ismerjük a tiltakozók céljait, de ezeket nem tartjuk megalapoz-

ottnak, és megfelelő módon előkészítettnek” – magyarázta a tartózkodás okát Szabó-Györke Zsombor, a KMDSZ képviselője. ◀

A héten lejár a szakbizottsági vita

Az új tanügyi törvény 104., a felsőoktatásra vonatkozó paragrafusáról tárgyalt tegnap a képviselőház oktatásügyi szakbizottsága – tudtuk meg Kötő Józseftől, a testület elnökétől. „Az egy héttel ezelőtti koalíciós nézeteltérés óta nem történt fennakadás, a kormányzati munka jól működik” – fogalmazott lapunknak a politikus, aki szerint a szakbizottság várhatóan csütörtökön, de legkésőbb pénteken lezárja a tervezetről szóló egyeztetést.

Vadásznak a csempészekre

Kovács Zsolt

► A gazdasági válság és a vásárlóerő csökkenése miatt egyre nagyobb teret hódít cigarettacsempészet és a dohányárú illegális forgalmazása – figyelmeztetett tegnapi közleményében a Kovászna Megyei Rendőrség. Mivel a zárjegy nélkül forgalmazott cigaretták jelentős mértékű adótól fosztja meg az államkasszát a helyi rendőrség, a pénzügyőrség és a vámhivatal dolgozói a következő időszakban rendszeresen szerveznek csempész-vadászatot. A nyomozást egy erre a célra létrehozott vegyes munkacsoport végzi, az illetékesek az el-

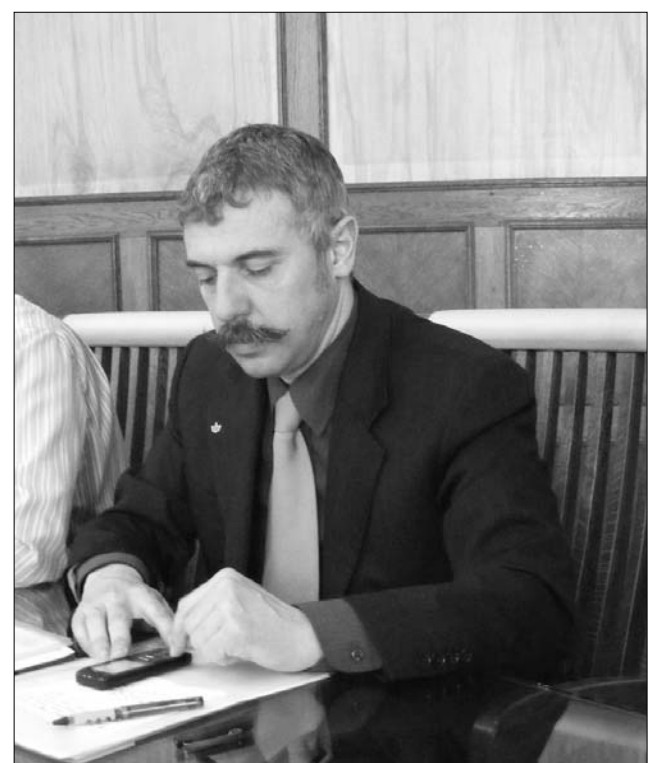
múlt napokban több törvénytelen cigarettakereskedőt értek tetten – számolt be a sikerekről a rendőrség. A frissen napvilágot látott beszámoló szerint egy sepsiszentgyörgyi kocsmá polcán 25 zárjegy nélkül forgalomba hozott, Ukrajnában készült cigarettát találtak. Az illegális árut elkobozták, a szórakozóhely tulajdonosát megbüntették, és megtiltották, hogy egy hónapig olyan termékeket árusítson, amely zárjegy köteles, – így alkoholt vagy cigarettát sem forgalmazhat. Az eredményes razzia után a rendőrség Maksánál állított meg egy autót, amelyben a 27 éves P. Szilárd sepsiszentgyörgyi fi-

atalember 990 csomag Szerbiában készült cigarettát szállított, anélkül, hogy eredetét bizonyítani tudta volna. A férfi autóját és a benne lévő árut lefoglalták, a sofőr ellen csempészés vádjával eljárás indult. A belügyminisztérium adatai szerint Romániában idén eddig körülbelül kétfélmilliárd csomag csempészt cigarettát hoztak forgalomba, az így kieső adó 3,2 milliárd euró. Ez az összeg akkora, amennyit a kormány válságkezelő csomagja a bér és nyugdíjcsökkentésekkel szeretne megterhelni – figyelmeztetnek az illegális dohányforgalmazásnak hadat üzenő hazai szakemberek. ◀

„Örökbe vennék” a szórványt

Kovács Zsolt

► Székelyföld és a szórványvidékek partnerségéről tárgyaltak tegnap Háromszéken. Tamás Sándor, a Kovászna Megyei Tanács elnöke figyelmeztetett: sikerült Kovászna és Hunyad megye testvérkapcsolatát tartalommal megtölteni. Az elmúlt hónapokban a sepsiszentgyörgyi diákok több mint 400 levelet váltottak a dévai Téglás Gábor iskola tanulóival, néptáncsoportok, színi társulatok, zenekarok keltek útra igazi térségi követként. A testvéri együttműködés jegyében a háromszéki szentkatolnaiak 5500 kg krumplit adományoztak a Hunyad megyeieknek. A kovásznaiak kopjafákat és székelykaput adtak a lupényi és petrozsényi magyar közösségeknek. A Hunyad megyei előadók felléptek a Szent György napokon, a két megyéből származó gyerekek jövő hónapban a Sepsiszentgyörgy melletti Benedekmezőn tábortartanak, majd a nyáron közösen látogatnak Brüsszelbe. Tamás Sándor háromszéki tanácselnök szerint azért választották Hunyad megyét, mert drámainak tartja, hogy 10 év alatt 25 százalékkal csökkent az ottani magyarok száma. Demeter László a Kovászna megyei tanács kulturális bizottságának elnöke szerint fontos, hogy mindkét oldalról fontosnak tartásuk ezt a

Székelyföld felelős a szórványért – állítja Tamás Sándor

Fotó: ÚMSZ

kapcsolatot. Nemes Előd a háromszéki önkormányzat programfelelőse szerint a Kovászna megyei támogatás perdöntő, mert Hunyad megyében 4,8 százalék a magyar aránya, csupán három helyi tanácsstagjuk és 16 civil szervezetük van. A legfőbb a kulturális intézményrendszer hiánya, de a Zsil völgyében a szociális problémák is kihatnak az identitás megőrzésre. Nemes Előd javaslata szerint több kulturális eseményt kell Székelyföldről a szórványba

vinni, így a tervek szerint a jövőben vetélkedőket szerveznek, hogy az ottani magyar diákok ne csak a román diákokkal mérjék össze tudásukat, helye legyen a „magyar-magyar” mérkőzéseknek is. Testvériskolai és óvodai kapcsolatokat építenek ki a programfelelősök, és csángó mintára javasolják a háromszékieknek, hogy „fogadjanak örökbe” szórványban élő gyerekeket, támogassák a tanítatásukat, így enyhítsenek a társadalmi gondokon. ◀

Késelés a középiskolában

Munkatársunktól

► Sérülésekkel járó konfliktus tört ki az egyik temesvári szakközépiskola diákjai között – adta hírül tegnap a Temes Megyei Rendőrség. A nyomozás jelenlegi állása szerint egy tízedikes tanuló lábán szúrta két kilencedikes társát; mindkét sérültet a megyei sürgősségi szolgálat sebészeti osztályán látták el. A szűrt sebek olyan súlyosak, hogy a gimnazisták a következő napokban kórházi megfigyelés alatt maradnak. Az gépkocsi-ipari szakközépiskola közelében történt vere-

kedés helyszínét több órára lezárták a nyomozók, a tettes ugyanis elszaladt a helyszínről. A megzavarodott fiút végül sikeresen előállították a rendőrök, ám tettének oka egyelőre ismeretlen – nyilatkozta az esettel kapcsolatban Andrei Emil rendőrségi szóvivő. Az iskolában dolgozó pedagógusok a nagynénjével élő fiút jó humorú, de csendes diákként írták le, az érintetteket meglepte a szokatlan agresszió. „Kiseb-nagyobb verekedések, konfliktusok nálunk is szoktak lenni, de az utóbbi időben egyre élesebbnek bizonyulnak ezek a sűr-

lódások, aggasztóan erősödik a fiatalok között az agresszió” – figyelmeztetett az elkövető egyik tanára. A sértettek tanúvallomása szerint tegnap a korai órákban egy kisebb szóváltásra került sor, amely az elkövetőt érzékenyen érintette. A későbbi agresszor bejelentette, hogy elmegy kést szerezni, de senki sem vette komolyan a támadó szándékát. Végül tegnap, a délelőtti órákban, az iskolán kívül találkoztak a résztvevők, és szabályszerű leszámolásra került sor. Az ügyben a rendőrség és az iskola is eljárást folytat. ◀

▶ Röviden

Gyergyószentmiklós
következik

A tegnap este még Székelyudvarhelyen játszott a *Cseresznyés kert* című előadását a temesvári Csiky Gergely Színház társulata, de ma már a gyergyószentmiklósi közönségnek játszanak. *A brémai muzsikások* délelőtt fél tízkor és fél tizenkettőkor várják a kisebbeket a Figura Stúdiószínház Nagytermébe, a *mady-baby* a színház parkolójában lesz este 6-kor látható, valamint holnap este a *Cseresznyés kert* is látható lesz.

Csak tréfálnak
Kolozsváron

A Klasszikus magyar drámasorozat idei utolsó bemutatóját szerdán, május 12-én, tartják a kolozsvári színház stúdiótermében: Madách Imre *Csak tréfa* című drámája Hubay Miklós átdolgozásában kerül felolvasásra. A sorozat előző részeihez hasonlóan a felolvasószínházi előadás rendezője Salat Lehel.

Kaszás-díj Mátraynak

Mátray László, a sepsiszentgyörgyi Tamási Áron Színház művésze kapta az idei Kaszás Attila-díjat; az elismerést vasárnap este a székesfehérvári Vörösmarty Színházban adták át a Mozaik Színészünnep keretében.

Ismétlődik a történelem?

A szakemberek szerint csúsznak a kolozsvári Mátyás szoborcsoport munkálatai

Még egy hónapig biztosan kell dolgozni a kolozsvári Mátyás szoborcsoport lovas alakjának belsejében, tudtuk meg Kolozsi Tibor szobrászművésztől. A szakember szerint a munkálatokat nem várt nehézségek lassítják, ezért „ismétlődik a történelem”.

Sipos M. Zoltán

▶ Nagy erőbedobással folynak Kolozsvár főterén a Mátyás szoborcsoport restaurálási munkálatai, bár az ott dolgozók szerint a váratlanul felbukkanó akadályok nagyban lelassítják a munkafolyamatokat. Ottjártunkkor a Kolozsi Tibor szobrászművész és Nagy Benjámín kőfaragó által vezetett restaurátorok párhuzamosan dolgoztak a lovas alak felújításán és a szétbontott szobortalapzat köveinek megtisztításán, és az alap belső magjának megerősítését végző Concefa Rt. szakmunkásai sem hiányoztak a tett helyszínéről. „A restaurátorok csapata a tőlük telhető legjobbat nyújtja azért, hogy minél hamarabb és a lehető legjobb minőségben fel tudjuk újítani ezt a kolozsvári és az erdélyi magyarság számára szimbólum értékű

szoborcsoportot, ám néha váratlan fordulatokat is vesz a munkafolyamat, amelyek miatt lelassul a tempó” – mondta el lapunknak Nagy Benjámín. A kőfaragó szerint bizonyára ismétlődik a történelem, hisz a szobor elkészítéséről és felállításáról tudósító korabeli híradásokat elolvasva kiderül, hogy akkor sem voltak zökkenőmentesek a munkálatok és bizony akkor sem sikerült a hatóságok által eltervezett időpontra leleplezni a szoborcsoportot. „Ami a talpazati köveket illeti, pontosan bemértük, hogy hány köbméter követ tudunk felhasználni az eredetiekből és mekkora mennyiségű követ kell még kifaragni. Mind a kövek felújítása, mind az új kövelemek kifaragása folyamatban van. Most gyakorlatilag a Concefan a sor, hogy minél hamarabb befejezze a talpazat belső mag-

Míg a „burokban” a bronz elemeket újítják, addig a kőtalapzaton is folynak a munkálatok

A szerző felvétele

jának a megerősítését, csak ezután következhet a talpazat külső kőburkának a felépítése” – tudtuk meg a helyszínen Nagy Benjámintól. Információink szerint a kőfaragók csak egy hónapja kezdhették el a kövek felújítását.

A lovas alak restaurálási munkálatai előrehaladott állapotban vannak, újságolta

Kolozsi Tibor. „Jelenleg a ló lábában található, stabilizáló anyagokat olvasztjuk ki, hogy könnyebben hozzáférhessünk ezekhez a nehezen megközelíthető részekhez is. A szoborcsoport vezéralakjainak restaurálása is szépen halad, már ezek belső szerkezetét összetartó csavarokat is kicseréltük” – mondta el a bronzelemek

felújítási munkálatait vezető szobrászművész.

Nagy érdeklődésnek örvend az időkapcsula gondolata: a jövőnek szánt üzeneteket a tervek szerint május 15-én helyezték volna el a ló és lovas elemének belsejébe, de Kolozsi szerint ez az időpont is változni fog, hiszen a lovas alak még egy hónapig biztos, hogy nyitva lesz. ◀

Felavatták a javított orgonát

Inczeffi Tibor

▶ Felújították a Székelykeresztúr melletti Szentábrahám unitárius templomának műemlék orgonáját, melyet 1848-ban készített Balázs Mózes. A szentábrahám orgona érdekessége, hogy bár általában az orgonakészítők szász mesterek voltak, ezt abásfalvi székely mester készítette, amint azt a Balázs Mózes Abásfalva szígnő is bizonyítja. A vidéken még hét általa készített orgonát tartanak számon, tudtuk meg

Berei Istvántól. A helyi unitárius lelkész elmondása szerint a hangszert utoljára ötven évvel ezelőtt javították, és most már eléggé meglátszik rajta az idő vasfoga. „Az ónsípkokat kartondarabokkal dugdosták be, a fasípkokat pedig kikezdte a szú, és bár használtuk, a hangminősége nem volt megfelelő, tehát a javításra mindenképpen szükség volt. A költségeknek mintegy harmadát a megyei tanács állta, a többi a falubeli és a Szentábrahámról elszármazott hívek adomá-

nyaiból gyűlt össze” – részletezi a lelkész. Az orgona felújítása 17 400 lejbe került, amihez Hargita Megye Tanácsa 6300 lejjel járult hozzá. Az avatóünnepséget Lászlóffy Árpád orgonaművész koncertje tette még emelkedettebbé.

Arra a kérdésünkre, hogy mit jelent ez az esemény az unitárius közösség életében, Berei tiszteletes sokatmondó rövidséggel válaszol: „Megtelt a templom, az emberek szeme pedig könnyel, amikor megszólt az orgona.” ◀

A műemlék értékű szentábrahám hangszert legutóbb ötven éve javították

Humorfesztivál Enyeden

Tamás András

▶ Éljetek jól! Hogy élnek jól a románok?, A jövőt nem ismerem!, Az én kommunizmusom!, Az én kapitalizmusom! – ezekre a témákra készített variációkkal mutatkoztak be a kolozsvári képzőművészeti és design főiskola diákjai a hatodik alkalommal megszervezett nagyenyedi nemzetközi humorfesztivál zárónapján. Feleki Károly, a kolozsvári képzőművészeti főiskola tanára a szociális, kulturális és

politikai élet szatirikus-szarkasztikus, a mindennapi keserűséget tükröző fotók és videó projekció kapcsán a diákok által használt grafikai kifejezés eleganciájára hívta fel a figyelmet.

„Fontos számunkra az enyedi kiszállás, hiszen Párizs, New York messze vannak, itt viszont barátok között, egy nemzetközi fesztiválon mérhetik le labormunkájuk eredményét” – jelentette ki a kiállítás megnyitóján Dorel Găină. A professzor meghatározása szerint a mű-

vész megfigyelő, egy terapeuta, aki társadalmi diagnózist állít élnék, amin változtathatunk, ha nem tetszik.

Az Inter-Art Alapítvány három napos fesztiváljának díszvendége, a 2009 szeptemberében Assisiben béke-lovagát avatott Ștefan Popa-Popas karikaturista volt. Az általa létrehozott akadémia tagjai mellett, akik két napon keresztül az érdeklődők portréit rajzolták, a világ nagyjait karikázó munkáival is megörvendeztette a nagyenyedieket. ◀

Kerttel bővül a múzeum

Kovács Zsolt

▶ A sepsiszentgyörgyi Székely Nemzeti Múzeum százéves épületében – a tervező Kós Károly zsenialitása ellenére is – működészavarok vannak, mivel a kiállítóterek behatároltak, mondta Vargha Mihály. Az intézmény igazgatója szerint a korszerű muzeológiában elképzelhetetlen, hogy egy intézmény ne fogadhatson nagyméretű tárgyakat, festményeket, installációkat, vitrineket. A raktáraink is telítettek, márpedig a múzeum egyik alapvető feladata az értékmegtartás. Képtelenség eleget tenni a feladatnak, ha a

tárolókban már semmi sem fér” – fejtette ki Vargha Mihály, aki szerint a terjeszkedés fontos szempontja egy kulturális bázis megeremlése, amely az egész család számára tartalmas kikapcsolódást kínálhatna. A múzeum közvetlen szomszédságában eladó egy negyvenéves telek, amelyet megvásárolnának, és ott hoznák létre az Erdélyben „hiánycikknek” számító kiállítóteret és kutatási központot. A Múzeumok kertjében a látogató a tízezer évvel ezelőtti tárgyi kultúra megtekintésével kezdhethetné körútját, a végén pedig eljutna a mába. Műtermeiket alakítanának ki, amelyeket az Artist

in residence program keretében külföldi művészek használhatnának, akik az ott töltött hónap végén kiállítást rendeznének – néhány művet pedig a múzeumnak adományozva gyarapítanák az intézmény kortárs gyűjteményét. Emellett a központban teret biztosítanak az élő népművészetnek, a hagyományos termékek készítőinek, és fontos eleme lenne egy étterem is, amelynek étlapján elsősorban a vidék hagyományos ételkülönlegességei szerepelnének – tudtuk meg Vargha Mihály múzeumigazgatótól, aki szeretné, ha az intézmény új kertje a város szerves részévé válna. ◀

Szócsövesít a Fidesz?

Kánya Gyöngyvér, Budapest

► Összevonások, megszüntetések és létszámleépítések jellemzik majd a hamarosan felálló új Fidesz-kormány közmédiuumokkal kapcsolatos terveit. A bekövetkező változások egyaránt érinthetik az Országos Rádió és Televízió Testületet (ORTT), a Nemzeti Hírközlési Hatóságot (NHH), valamint a Magyar Televíziót és Rádiót is. Az új Országgyűlésnek nem lesz könnyű feladata orvosolni a helyzetet, hiszen a közintézmények a lét és nemlét határán egyensúlyoznak, a köztévé pedig évek óta vezető és megfelelő költségvetési támogatás nélkül működik.

Első lépés: törvénymódosítás

A jelenlegi, 1996 óta hatályban lévő médiatörvény módosítását a Fidesz kormányra kerülése utáni első feladatai között nevezte meg – a tervek szerint már

idén elkészülne, és jövőtől hatályba is léptetnék. Mivel azonban a párt a változtatásokkal kapcsolatban konkrétumokat egyelőre nem közölt, a szükséges áttörésről csak találgatni lehet, de a korábbi, ötpárti tárgyalásokon kidolgozott tervezet is képezhet alapot. Abban többek között az ORTT és az NHH összevonása szerepelt, hisz a „terjesztés” és a „tartalom” már nem igazán választható szét. Továbbá az is tervben volt, hogy minden közmédiuum nonprofit részvénytársaságként működjön.

Tarthatatlan állapotok

A finanszírozási rendszer teljesen összeomlott. Ez az egyik legégetőbb probléma, amit mielőbb orvosolnia kell az új médiatörvénynek – vélekedik Szalai Annamária, az ORTT Fidesz által delegált tagja. „Az jól látható, hogy a közmédiuumok milyen állapotban vannak, ez a jövőben tarthatatlan. A médiakassza ki-lyukadt, részben ki is lyukasztot-

ták, és gyakorlatilag tarthatatlanná vált a finanszírozás” – mondta Szalai, majd hozzátette, hogy a közmédiuumok elvesztették közönségüket, egyre rosszabb gazdasági körülmények között működnek, finanszírozásuk nem felel meg az uniós normáknak és a hatályos magyar törvényeknek sem.

Az ATV május 4-i Egyenes beszéd című műsorában kijelentette, az európai trendek összevonás felé mutatnak, ám a közszolgálati csatornák (és az MTI) összevonásáról neki sincsenek bővebb információi. „Nem az a fő probléma, hogy egyedileg vagy közösen működjenek, hanem, hogy a közpénzek úgy menjenek bele ebbe a rendszerbe, hogy hatékony legyen” – hangsúlyozta a médiapolitikus, aki szerint hiba volt a 96-os törvényben két kereskedelmi televíziót „részabandítani” a magyar piacra, hisz így a kereskedelmi televíziózás elurulta a médiát. Nem valósult meg az az alapvető gondolat, miszerint míg az

RTL Klub és a TV2 versenyez egymással, addig az MTV minőséget ad.

Pártzócsőgyártás vagy mentőakció?

Borókai Gábor, a Heti Válasz főszerkesztője egy televíziós adásban megjegyezte: a média területén (is) a józan észnek és a jó ízlésnek kell kormányoznia. „Értelmetlen a közszolgálati médiafelületet elfoglalni és szócsőnek használni. Aki ezt megteszi, az biztos, hogy veszíteni fog” – fogalmazott a főszerkesztő.

Szalai Annamária szerint a közmédiuumok a jelenlegi formájukban nem működőképesek, egyre rosszabb gazdasági körülmények között működnek, így mindenképp „médiareformra” van szükség. Mint az Egyenes beszédben kifejtette a tarthatatlan helyzetet jól példázta, hogy a Magyar Televízió csődben van, „a rádió éppen hogy szinten”, a Duna Televízió pedig szintén a kormány segítségére szorult. ◀

Száz szó

Házhoz vitte kigyulladt teherautóját egy amerikai férfi: a tűzoltókhoz hajtott be, hogy segítsenek neki. Craig Brown nem esett kétségbe, amikor észrevette, hogy füst szivárog ki a motorháztető alól az oregoni McMinnville-ben. Még a segélyszámot sem hívta, hanem elhajtott a néhány háztömbnyire található tűzoltóállomásra. Ott tüstént riasztották is az ügyeletben lévőket, akik felnyitották a motorháztetőt, és rövid időn belül megfékeztek a lángokat. Az állomás parancsnoka utóbb elmondta, örültek, hogy segíteni tudtak, és az is eszükbe jutott: talán fontolóra kellene venniük egyféle „odahajtós szolgáltatás” bevezetését. Jó pár éve hasonló Nagyváradon is megessett: egy fiatalember frissen lopott kerékpárjával tévedésből a rendőrség udvarára karikázott be...

(szücs el)

Röviden

Továbbra is a Libertatea a legkelendőbb

A Libertatea (1 350 000) című tabloid lap vezető a legolvasottabb újságok listáját, derül ki a Románia Példányszám-Auditáló Hivatal (BRAT) legújabb jelentéséből. Pár a 2008 október és 2009 október közötti időszakhoz képest 2009 január és 2010 január között nyolcvanzerrel esett a példányszáma, így is több mint kétszerannyi fogy belőle, mint a legolvasottabb minőségi lapnak számító Adevărulból (642 ezer). A Libertatea után a Click (1 177 000) a Cancan (946 ezer) és a Gazeta Sporturilor (740 ezer) következik.

Szavazó

Kell a kettős állampolgárság

Az Új Magyar Szó internetes olvasóinak többsége igényelné a kettős állampolgárságot. Ez derült ki legalábbis a maszol.ro szavazógépen feltett legutóbbi kérdésünkre (Kérvenyezn-e Ön a kettős állampolgárságot?) válaszoló olvasóink „feleletéből”. A kérdésre az olvasók nagy többség igennel válaszolt, és csupán kevesebb mint tíz százalék „utasítaná” el a kettős állampolgárságot válaszlehetőséget választotta.

E heti kérdésünk: Ön szerint mennyire viseli meg az ország lakosságát a 25 illetve 15 százalékos megvonás?

1. Nagyon
2. Kevésbé
3. Egyáltalán

Apróhirdetés

Eladó Csíkbánkfalván 27 ár építésre alkalmas terület, a 139A házszám alatt. Kert, gyümölcsös bekerítve, víz, gáz, villany. Tel.: 0266-331 628, 0752-314 306.

Obama: nem emancipál a média

ÚMSZ

► Barack Obama amerikai elnök hétvégén az arkansasi egyetemen tartott előadásában kritizálta a médiát, amely ahelyett hogy a súlyos problémákkal foglalkozna, pletykákat terjeszt az egyes sztárokról. „Az iPad-ok, Xbox-ok és PlayStation-ek korában az emancipációs szerep helyett szórakozássá vált az információ, ami újabb próbatétel elé állítja a demokráciát” – hangsúlyozta a Fehér Ház vezetője.

A médiakritika mellé a First Lady is betársult, aki figyelmeztette az egyetemistákat, hogy a jelenkori médiavilág kérészetű hírességet nevel ki, és azt bizonygatja a fogyasztóknak, hogy az életben keveset kell harcolni, és ha csak lehet, jobb elkerülni a versenyszíntereket. „A reality show-ok nyújtotta versenyszínteret nem vezet hosszú távú sikerre” – hívta fel az egyetemisták figyelmét Michelle Obama. A virginiai diákoknak tartott előadásában Obama felhívta hangsúlyozta, hogy nem minden, ami megjelenik a blogokban, tévében, rádióban igaz, és mielőtt feldolgozunk egy hírt,

Barack Obama szerint a médiának a pletyka helyett az informálásra kellene koncentrálnia

előbb annak igazságértékéről kell meggyőződnünk. Ugyanakkor kiemelte: a hírközlés új szakaszába érkezett, hisz a leggyorsabban nem a tévé vagy rádió tájékoztat, hanem az egyes blogok, mikroblogok.

„A világ nagy változások előtt áll. Ezt a változást nem tudjuk megállítani, de ha ügyesek vagyunk tudunk alkalmazkodni hozzá” – magyarázta Obama, aki azt tanácsolta az egyetemistáknak, ne rejtőz-

nek el a playstation-ek mögé, hanem mielőbb lépjenek be a felnőtt világába, abba a világba, amelyikben állandóan információkkal bombáznak. „Ám mindenhez kritikusnak kell viszonyulni” – hangsúlyozta. ◀

Eseménynaptár az interneten

Sipos M. Zoltán

► Egy új, főleg kulturális, szabadidős erdélyi eseménynaptár került fel március közepén a világhálóra és azóta egyre nagyobb népszerűségnek örvend. A nemtv.ro online eseménynaptárt csíkszeredai fiatalok álmodták meg és hívták életre. „Az egyetemi évek után nemrég költöztünk haza Csíkszeredába és egy kicsit úgy éreztük, hogy kikerültünk abból a kulturális és eseménydús környezetből, amit Kolozsváron megszoktunk. Így pattant ki a fejünkől egy olyan fórum,

ahol bárki bármikor körülnézhet, hogy milyen kulturális, szabadidős, esetleg sportesemények zajlanak Erdély-szerte de ha valaki a fővárosi kínálatra kíváncsi, itt azt is megtalálhatja” – mesélt lapunknak az ötletéről Haba Tünde, az eseménynaptár egyik ötletgazdája.

Mint elmondta, először csak Csíkszeredában gondolkodtak, de hamarosan kiderült számukra, hogy eredményesebb lenne az oldal, ha minél több erdélyi városra és falura is kiterjesztenék. Hangsúlyozta a nemtv.ro nem csupán informa-

tív jellegű kíván lenni, az üzemeltetők távlati célja az, hogy az eseménynaptár közösségteremtő erejűvé váljon. A portál úgy működik, hogy regisztráció után az eseményszervezők maguk töltik fel a plakátokat és rövid ismertetőt a programjaikról. A honlap egyik fontos célja többek között a közösségépítés, ezért váltak a felhasználói működtetőkké. Ha mindenki csak egy kicsit tesz be a nagy közönsébe, akkor ezáltal az egész erdélyi, kulturális kíváncsi társadalom gyarapszik – vallja az oldalt működtető öttagú csapat. ◀

INGYENES APRÓHIRDETÉSI SZELVÉNY

Név:.....
Cím:.....
.....
tel.:.....

A hirdetés szövege (max. 80 szó)

Mi egyszeri alkalommal ingyen közöljük apróhirdetését.
Postacím: 014820 București, Piața Presei Libere nr. 1,
O.P. 33, C.P. 17
* A kedvezményt csupán magánszemélyek vehetik igénybe, magáncélú hirdetések közzétételére.

SZERDA
2010. május 12.

A nap filmjei

DUNA TV, 21.00
Viszlát, Bajnok!

Mikor a feltörekvő sportújságíró, Erik Kernan megment egy csövest az öt épp összeverni készülő balhész fiatalok bandájától, még fogalma sincs, voltaképp kívül hozta őt össze a sors. Nem ám egy egyszerű hajlésszal, hanem Champpelel - azaz az egykor nagynevű bokszolóval, Bob Satterfielddel, akit mindenki rég halottnak hitt.

TVR1, 21.10
Érzelmű számtan

A második világháború idején a Párizs egyik külvárosában lévő internálótáborban találkozik egymással a zsidó Jakob, valamint a fiatal Melanie és Christopher. Elválásuk mély sebeket okoz mindnyájukban. Harmincöt évvel később találkoznak újra. Melanie férjhez, ötvenes szépaszszony. Jakob díszidens, aki megjárta a szovjet pszichiátriai intézetek poklát.

m1, 22.30
Szerelmem, Szarajevó

Esma egyedül neveli 12 éves lányát Szarajevó Grbavica nevű negyedében. A környék még mindig magán viseli a délszláv háború emlékeit, az emberek még mindig reménykednek abban, hogy halott családtagjaik holtteste egyszer előkerülhet. Az államtól kapott segélyből nehezen tudnak megélni, így Esma kénytelen egy éjszakai bárban munkát vállalni.

KOSSUTH RÁDIÓ

9.40 8 és fél 10.00 Napközben 12.05 A Hely 12.30 Vendég a háznál 12.57 Harangszöveg 13.00 Déli krónika 13.30 Magánhangzó 14.04 Rádiószínház 14.30 Tebenned bíztunk 15.05 Arcvonalások 16.05 Közéleti 18.30 Krónika 19.00 Közéleti ütköző 21.30 A nap történései 23.25 Esti beszélgetés

BUKARESTI RÁDIÓ

BUKARESTI RÁDIÓ magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában 15.00 Híradó, kommentár 15.20 Magyar zenei lexikon 15.30 Közbeszéd - közéleti talk-show

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

11.00 Hírnegyedóra, Sport, Rádióújság 12.00 Híradás 12.15 Miben segíthetünk? 13.05 Zenés üzenetek 14.00 Délutáni váltás, Kertészrovat 16.00 Híradás, Sport, Rádióújság 17.00 Híradás 17.15 Gazdasági magazin, Összhang 17.55 A nap hírei röviden

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás 8.00 Hangoló, Meditáció: unitárius egyházi műsor 9.50 Hírek, műsorism. 15.00 Slágeróra 16.00 Hírek 16.15 Ineraktív szolgáltató műsor meghívottal. 17.00 Nap-óra 17.30 Jazzmagazin 17.55 Hírek, műsorism.

DUNA TV

- 7.00 Hattól Nyolcig
- 9.00 Térkép - Reggel
- 9.40 Honfoglaló - Színházak csatái
- 10.25 Újrakezdés (olasz tévéfilm sor.)
- 11.30 Család-barát - Szolgáltató magazin
- 12.30 Kíváncsók - Kíváncsók
- 15.00 Híradó
- 15.10 Kikötő - Kulturális hírek
- 15.20 Az országunk háza
- 15.45 A világ konyhái
- 16.15 Kisenciklopédia
- 16.20 "...filléres emlékeim..."
- 17.10 Csodafa
- 18.00 Zorro (am. kalandfilm sor.)
- 18.30 Térkép - Integrációs magazin
- 19.00 Híradó, Sport
- 19.35 Mese
- 20.00 Újrakezdés (olasz sor.)
- 21.00 Viszlát, Bajnok! (am. filmdráma, 2007)
- 22.50 Híradó, Sport
- 23.05 Közbeszéd - Aktuális háttér-műsor
- 22.30 Megállítjuk 1 millióért
- 23.35 Váltó - Gazdasági Híradó
- 1.50 Kikötő - Friss (ism.)
- 2.00 Vers
- 2.10 Híradó (ism.)

TVR 1

- 7.00 Hírek, sport, időjárásjelentés
- 7.30 Az első órában
- 8.00 Ébresztő
- 9.00 Hírek
- 9.15 Ébresztő
- 10.10 Szerelmes Don Juan (filmsor.)
- 11.15 Folklor-kincsek
- 12.25 Az élet és a pénz
- 12.50 A palota ékköve (koreai sorozat)
- 14.00 Hírek, sport, időjárásjelentés
- 14.45 Egyszerűen izletes
- 15.00 Teleshopping
- 15.30 Ők is embertársaink
- 16.00 Együttélések
- 17.00 Kontra-generáció
- 17.55 Az út Dél-Afrika fele
- 18.30 A palota ékköve (koreai sor.)
- 19.40 Sport
- 20.00 Hírek
- 21.10 Érzelmű számtan (kanadai f. dráma, 2007)
- 23.00 Tremors - Ahová lépek ott mindig szörny terem (am. sor.)
- 23.50 A Delta emberei
- 0.00 Hírek, sport, időjárás
- 0.15 Az áldozatkaszakadőr (orosz vígjáték, 2006)
- 2.15 Életre szóló utazás (ism.)

VIASAT 3

- 10.25 Smallville 11.15 Szívek szállodája 12.10 Feleségcsere (ism.) 13.00 Gordon Ramsay (ism.) 14.00 Nyomtalanul (sorozat) 16.00 CSI: A helyszínelők 17.00 Ki ez a lány (sorozat) 18.00 Gordon Ramsay 19.00 Feleségcsere 20.00 Jóbarátok (sorozat) 20.25 Két pasi - meg egy kicsi (sorozat) 20.55 Egy kapcsolat szabályai (sorozat) 21.25 CSI (sorozat) 22.20 Nyomtalanul (sorozat)

m1

- 6.20 Hajnali gondolatok
- 6.50 Ma Reggel
- 10.00 Önök kérték! (ism.)
- 10.55 Nappali
- 13.01 Híradó délben
- 13.15 Időjárás-jelentés, Sport hírek
- 13.30 Kárpát Expressz
- 14.00 Szomszédok (magyar filmsor.)
- 14.35 Hrvatska kronika - Horvát nyelvű nemzeti-ségi magazin
- 15.05 Ecranul nostru
- 15.35 Ez történt Ma reggel (ism.)
- 17.25 Körzeti híradó
- 17.35 Hírek
- 17.45 Teadélután
- 18.35 Don Matteo (olasz krimisor.)
- 19.35 McLeod lányai (ausztrál kaland sor.)
- 20.20 Megállítjuk 1 millióért
- 20.30 Híradó este
- 20.50 Sport hírek
- 20.55 Időjárás-jelentés
- 21.00 Yorkshire-i szívügyek (angol sor.)
- 22.00 Az Este - Szerda
- 22.30 Szerelmem, Szarajevó (horvát-osztrák-német filmdráma, 2006)
- 0.05 Prizma
- 0.20 Hírek
- 0.25 Sport hírek

TVR 2

- 7.00 Szépségközpont (sor., ism.)
- 8.00 Újra otthon (amerikai filmdráma, 2003, ism.)
- 10.00 Hírek, sport, időjárásjelentés
- 10.15 Párizsi jóbarátok (francia vígjátéksorozat)
- 10.45 Találkozunk
- 12.00 Hírek, sport
- 12.45 Rögi: Dinamo - CSU Aurel Vlaicu Arad (live)
- 14.45 Lehet, hogy nem tudtad
- 15.00 Együtt Európába
- 16.00 Szépségközpont (sor.)
- 17.00 Ász (amerikai sorozat)
- 18.00 Euronews
- 18.15 Párizsi jóbarátok (francia vígjátéksorozat)
- 18.45 Bűvölet (olasz sor.)
- 19.15 Heidi (amerikai családi film, 1993)
- 21.00 Bazár (ism.)
- 21.30 Az én költségvetésem
- 22.00 Hírek, sport
- 23.10 Döglött madarak (spanyol vígjáték, 2008)
- 0.45 Mosoly... négy kéreken (ism.)
- 1.20 A kincses sziget (német kalandf., ism.)

SPORT.RO

- 7.00 Sport.ro Hírek
- 10.00 Pontos sportidő Luciano Lipovan műsora
- 12.10 Labdarúgás Europa League 13.10 Külön kiadás 14.10 Tenis bajnokok ligája: Madrid (live)
- 16.00 Külön kiadás 17.00 Pontos sportidő 18.00 Sport.ro Hírek 19.05 Információ Vali Moraru műsora 21.00 Sport.ro Hírek 22.00 Wrestling Backlash 23.45 Labdarúgás Europa League finálé (live)

m2

- 6.50 Ma Reggel
- 10.00 Roma Magazin
- 10.25 Domovina
- 10.55 Sorstársak
- 11.20 Századfordító magyarok
- 12.10 Magyar elsők
- 12.30 Ájtáró
- 13.01 Híróra
- 13.30 Kárpát Expressz
- 13.55 Záróra
- 14.45 Egy millió fontos hangjegy
- 15.05 Szép otthonok, remek házak
- 15.25 Hétmérföld
- 16.00 Múzeumtúra
- 16.20 Egy lépés előre (sor.)
- 17.15 Bűvölet (sor.)
- 18.10 Magyar válogatott
- 19.05 1100 év Európa közepén
- 19.30 Innovációs percek
- 19.40 A kis királylány (rajzf. sor.)
- 19.50 Thomas, a gőzmozdony
- 20.00 Afrika gyöngyszeme (port. sor.)
- 21.00 Híradó este
- 21.20 Sport hírek
- 21.24 Időjárás-jelentés
- 21.30 Afrika gyöngyszeme (sor.)
- 22.20 Stingers (sor.)
- 23.05 Záróra
- 23.55 McLeod lányai (sor.)

PRO TV

- 7.00 Pro Tv hírek, Sport
- 9.55 Könyvbemutató
- 10.00 Mennyei profécia (amerikai kalandfilm, 2006) (ism.)
- 12.00 Fiatal és nyugtalan (amerikai filmsorozat, ism.)
- 13.00 Pro Tv hírek, Sport, időjárásjelentés
- 14.00 Gyilkosság három felvonásban (amerikai krimi, 1986)
- 16.00 Fiatal és nyugtalan (amerikai filmsor.)
- 17.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
- 17.45 Happy Hour - szórakoztató műsor
- 19.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
- 20.30 I. Real - szórakoztató műsor
- 21.45 Labdarúgás: Europa League finálé (live)
- 0.00 CSI New York (amerikai sorozat)
- 1.00 Románia szeretlek - kulturális magazin (ism.)
- 2.00 Pro Motor (ism.)
- 3.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés (ism.)

RTL KLUB

- 6.30 Top Shop
- 7.00 Reggeli - Ébresztőshow
- 11.05 Top Shop
- 13.00 RTL Klub Híradó - Déli kiadás
- 13.10 06-91-33-55-33 Hívjon! Játsszon! Nyerjen!
- 14.30 Fél kettő Magazin a legjobb történetekkel
- 15.25 Túlélők háza (angol-olasz filmdráma, 2003)
- 17.25 Rubi, az elbűvölő szörnyeteg (mexikói tévéfilm sor.)
- 18.25 Mónika - A kibeszélőshow (show-műsor)
- 19.30 RTL Klub Híradó - Esti kiadás
- 20.05 A Széf - Ki viheti el a milliókat?
- 21.05 Fókusz - Közszolgálati magazin
- 21.40 Barátok közt (magyar sorozat)
- Közben: RTL-hírek
- 22.20 Gyilkos cápa vs. óriáspolip (am. akcióf., 2009)
- Utána: RTL-hírek
- 0.10 Mentőosztag (am. akcióthriller, 2003)
- Sz.: William Forsythe, Burt Reynolds
- 2.10 Reflektor - Sztármagazin

TV2

- 7.00 Két Testőr
- 7.25 Tények Reggel
- 8.00 Mokka
- 10.00 Stahl konyhája
- 10.10 Babapercek
- 10.20 Televíz
- 11.30 Teleshop
- 12.25 Pokoli tévétorony (német akcióf., 2007)
- 14.25 Kvízió - Telefonos játék
- 15.55 Lassie (am. kanadai filmsor.)
- 16.25 Capri - Az álmok szigete (olasz filmsor.)
- 17.25 Bűbájos boszorkák (amerikai filmsor.)
- 18.25 Joshi Bharat (talk show)
- 19.30 Tények Hírműsor
- 20.05 Áll az alku - A játék-show
- Utána: Skandináv lottó sorsolás
- 21.15 Aktív
- 21.50 Jóban Rosszban (magyar filmsor.)
- 22.25 Doktor House (am. filmsor.)
- 23.30 Mercy angyalai (am. filmsor.)
- 0.30 Szellemeikkel segítők (amerikai sor.)
- 1.30 Tények Este
- 2.00 A guru (angol-francia-am. rom. vígj., 2002)
- 3.30 Két Testőr (ism.)

HÍR TV

- 7.00 Paletta (ism.)
- 7.30 Lapzárta (ism.)
- Vitaműsor újságírókkal
- 8.00 Híradó
- Friss napi információk
- 9.05 Rájátszás (ism.)
- 10.05 Sziluett (ism.)
- 11.05 Panaszkönyv (ism.)
- 11.30 Riasztás (ism.)
- 12.05 Vonalban (ism.)
- Interaktív politikai show-műsor
- 13.00 Déli híradó
- 13.30 Hungarorama
- 14.05 Lapzárta (ism.)
- 14.30 Paletta (ism.)
- 15.05 Különkiadás (ism.)
- 17.05 Ősök tere
- 17.30 Paletta
- 18.00 Híradó - Friss napi információk
- 18.30 Iskolapélida
- 19.05 Vonalban
- Interaktív politikai show-műsor
- 20.00 Híradó
- Friss napi információk
- 21.05 Rájátszás
- 22.00 Híradó 21
- 22.35 Lapzárta
- Vitaműsor újságírókkal
- 23.05 Negyedik (ism.)
- 23.30 BBC Click
- A BBC informatikai magazinja
- 0.05 BBC World Híradó
- 0.30 Iskolapélida (ism.)

ANTENA 1

- 6.00 Híradó, Sport
- 8.00 Jó reggelt Razvannal és Danival
- 10.00 Sajtószemle Mircea Badeaval
- 11.00 Egy rém rendes család (am. sor.)
- 12.00 Miami Vice (amerikai sorozat)
- 13.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés - Oana Frigescu
- 14.00 Porontyjárát (amerikai vígjáték, 1981)
- 16.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
- 17.00 Közvetlen hozzáférés Madalin Ionescuval
- 19.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés Alina Petrescuval
- 20.30 Kikezdesz a szökekel? - szórakoztató műsor
- 22.00 Csillagháló - szórakoztató műsor
- 23.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés (ism.)
- 23.45 Dan Capatos szórakoztató műsora
- 1.00 Poker After Dark

PRIMA TV

- 7.00 Senki sem tökéletes
- 7.30 Apák és kicsik (vígj. sor.)
- 8.20 Sport Florentinával - sportműsor
- 8.30 Teleshopping
- 9.00 Galileo - szórakoztató műsor (ism.)
- 9.30 Sztár seprűnyéllel (reality show)
- 10.30 Családi gubancok (amerikai vígjáték, 2007, ism.)
- 12.30 Teleshopping
- 13.00 Kandikamera
- 13.30 Teleshopping
- 14.00 Született feleségek (am. sor.)
- 15.15 Mestersége: vendéglátó (reality show)
- 16.15 Galileo - szórakoztató műsor
- 17.00 Lököttek (vígjátéksorozat)
- 18.00 Hírek, Időjárásjelentés
- 19.00 Sport
- 19.30 Kötelkedők krónikája - Serban Huidu, Mihai Găinusa szórakoztató műsora
- 22.15 Lököttek (vígjátéksor.)
- 23.15 CSI (amerikai sorozat)
- 1.00 Hírek (ism.)
- 2.00 Kötelkedők krónikája (ism.)

DISCOVERY

- 7.00 Amerikai hotrodok
- 8.00 Végzetes másodpercek
- 9.00 Hogyan készült?
- 10.00 Piszkos munkák
- 11.00 Amcsi motorok - Saginaw Chippewa
- 12.00 Trükkös tesók - Rip-saw forradalom
- 13.00 Hogyan csinálják?
- 14.00 Túlélés törvényei - Costa Rica-i esőerdő
- 15.00 Ötödik sebesség
- 16.00 Hogyan készült?
- 17.00 Állítólág... - Légsűrítő rakéta
- 18.00 Amcsi motorok
- 19.00 A kolónia - Töréspont
- 20.00 Túlélés törvényei
- 21.00 Hogyan készült?
- 22.00 Végzetes másodpercek
- 23.30 A túlélés törvényei - Vietnam
- 23.30 Halálos fogás - Nincs második esély
- 0.30 Éljük túl a katasztrófát - Eltérítés
- 1.30 Futballhuligánok - Brazília
- 2.30 Végzetes másodpercek (16. rész)

ACASA

- 9.45 Maria Mercedes
- 11.15 Elbűvölt Hold (sor.)
- 12.30 Mindörökké együtt (sor.)
- 14.00 Ana két arca (sor.)
- 15.15 Otthoni receptek
- 15.30 Elrabolt sorsok (filmsor.)
- 16.30 Maria Mercedes (filmsor.)
- 17.30 Igaz történetek
- 18.30 Mindörökké együtt (sor.)
- 19.30 Kameleonok (sor.)
- 20.30 Predesztináltak (sor.)
- 21.30 Ana két arca (sor.)
- 22.30 Éjszakai történetek
- 23.30 India (filmsorozat)

FILM+

- 8.05 Ezüstólyom (hongk. akcióf.)
- 10.10 Televíziós vásárlás
- 13.10 A Mid-somer gyilkosságok (sor.)
- 15.05 Gyilkosság a szomszédban (amerikai krimi)
- 16.50 Las Bandidas (mex.-am. akció-vígj.)
- 18.30 Balfék gengszterek (amerikai vígj.)
- 20.10 Kölcsonkenyér visszajár (amerikai filmdráma, 1997)
- 22.10 Vonzó vér (amerikai horror)
- 0.00 Vérszomj - A kezdet (kan. horror)

KANAL D

- 7.00 A szív dala (sorozat)
- 8.00 Importált vej (sorozat)
- 10.00 Menyet anyának
- 12.30 Hírek
- 13.15 Legyél az enyém (reality show)
- 15.00 Árulás a családban
- 16.30 Tereferere Bahmuval (show)
- 18.45 A nap híre
- 19.00 Hírek
- 19.45 Menyet anyának (reality show)
- 20.30 A szerelem fáj
- 22.30 Ég veled, de szeretlek! (reality show)
- 0.00 Texasi vérfarkas (amerikai horror)

HALLMARK

- 10.00 Kisvárosi gyilkosságok (krimisor.)
- 12.00 Amynek ítéltve (amerikai sorozat)
- 13.00 Órangyal (amerikai sorozat)
- 14.00 Nash Bridges (amerikai sorozat)
- 15.00 Kisvárosi gyilkosságok (angol krimisor.)
- 17.00 Ne szólj szám... (amerikai f. dráma)
- 19.00 Nyughatatlan Jordan (amerikai krimisor.)
- 20.00 Nash Bridges (sor.)
- 21.00 Órangyal (am. sor.)
- 22.00 A férjem védelmében (amerikai sor.)

Május 11., kedd

Az év 20. hete és 131. napja, hátravan 234 nap

Ma a **Ferenc** nevű olvasóinkat köszöntjük. A Ferenc az olasz Francesco név latinított franciscus formájából származik, jelentése: francia. Eredetileg Assisi Szent Ferenc gyerekkori beceneve, melyet azért kapott, mert anyja francia származású volt. Holnap **Pongrác** napja lesz.

Évfordulók

- 330-ban I. (Nagy) Konstantin megalapította Konstantinápoly városát.
- 1760-ban született Pálóczi Horváth Ádám magyar költő, író.
- 1981-ben hunyt el Bob Marley jamaicai énekes, gitáros, dalszerző.
- Miskolc ünnepnapja. 1909-ben ezen a napon adományozott a városnak koronás címert I. Ferenc József.

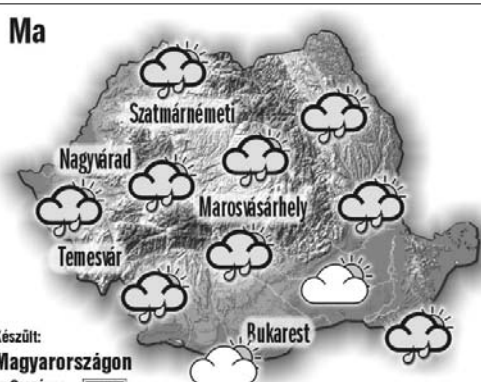
Vicc

A rendőr leállítja az autót az autópályán, és megkér-

di tőle:
– Uram, megkérdezhetem, mióta megy hibás hátsó lámpákkal?
A sofőr kiszáll, megnézi a kocsí hátulját, majd térdre esik és elkezd zokogni.
– Ugyan már, annyira azért nem súlyos a helyzet! – nyugtatja a rendőr. – Pár kiégett izzó miatt még nem kell ennyire elkeseredni.
– Nem? És az utánfutóm, meg a motorcsónakom?

Recept

Fokhagymás sült hal
Hozzávalók: 1kg hal (a legjobb a süllő, pisztráng), 3 gerezd fokhagyma, 1 cs. petrezselyemzöld, olívaolaj.
Elkészítése: Megpucolás, beirdálás után a halat 1 órán át sóban hagyjuk. A 3 gerezd fokhagymát és a csokor petrezselyemzöldet apróra vágjuk, és 1 dl olívaolajjal elkeverjük. A keverékkel bekenjük a halat, majd a sütőbe tesszük, kb. 20-25 percig sütjük. Ajánlatos fóliát tennünk a tepsibe a hal berakása előtt.

Készült: Magyarországon az Országos Meteorológiai Szolgálatnál

Eleinte még többnyire napos időre van kilátás gomolyfelhőkkel, majd nyugat-délnyugat felől erősen megnövekszik a felhőzet, de éjfélig főként csak nyugaton lehet szóróvályos eső, zápor, néhol zivatar.

A következő napok időjárása

Jelleg	Délutáni hőmérséklet	Holnap hajnali hőmérséklet
Arad	24°C	15°C
Brassó	21°C	9°C
Bukarest	25°C	13°C
Csikszereda	21°C	9°C
Kolozsvár	21°C	12°C
Marosvásárhely	22°C	13°C
Nagyvárád	23°C	15°C
Szatmárnémeti	22°C	14°C
Temesvár	24°C	15°C

Csináld magad

Horváth István

Gondolatjel

Visky István rovata

Az, aki életében sokat gondolkozott és érezni is tudott, és mindezeket le is írta, olyan kincset gyűjtött magának, amelyik mindig választ segít adni minden helyzetben. A legtöbb válasz, amit elkeveredve keresünk az életben, már megszületett bennünk, csak nem akkor és ott, amikor arra hirtelen szükség lenne. A helyes válaszok helyes gondolatok for-

májában jelennek meg, de legtöbbször olyankor, amikor éppen nincs kérdésünk. A kérdés nélküli, nyugalmas idő ugyanis rendkívül jó alkalom helyesen gondolkodni, és ilyenkor születnek a remek gondolatok. Ezeket csak helyesen meg kell őrizni egy olyan alkalomra, amikor kérdések merülnek fel bennünk. A kérdések ideje ugyanis nem megfelelő a jó válaszok keresésére.

Horoszkóp

KOS (III. 21.–IV. 20.)

A Kosban a Hold, bárkit könnyedén meg tud győzni a saját igazáról, és könnyen egymásra tudnak hangolódni társaival.

BIKA (IV. 21.–V. 20.)

Vásároljon magának egy pár szép divatos holmit, amiben örömet találja. Egy régi ismerősével találkozhat, ne sajnálja az időt egy rövid eszmecsere!

IKREK (V. 21.–VI. 21.)

Egyik barátjától meghívást kap, amit feltétlenül fogadjon el! Igyekezzen a legjobb formáját hozni. Személyiségének társasági oldala fog előtérbe kerülni.

RÁK (VI. 22.–VII. 22.)

Végtelen energiája most fogytán van. Kezd rájönni, hogy elképzelései megvalósítása teljes embert kíván, ami miatt testedzésre is figyelmet kell fordítania.

OROSZLÁN (VII. 23.–VIII. 23.)

Felismeri, hogy bizonyos területeken kiemelkedik mások közül. Az életminőség területén javulást akar elérni.

SZŰZ (VIII. 24.–IX. 23.)

Ma túlzásokba eshet. Nemcsak az a fontos, hogy mit mond, hanem az is, hogyan adja elő. Környezete fenntartásokkal fogadjja az Ön közreműködését.

MÉRLEG (IX. 24.–X. 22.)

Komoly lelki állóképességre lesz szüksége a következő napokban. Nagy segítséget jelent, ha van olyan családtagja vagy barátja, akivel őszinte és bizalmas beszélgetéseket folytathat.

SKORPIÓ (X. 23.–XI. 22.)

Akiben eddig megbízott, ma csalódást okoz Önnek. Utálja a felesleges perpatvarokat, de ezúttal lehetetlen kitérni előlük.

NYILAS (XI. 23.–XII. 21.)

Még idejében vitt rendszert az életébe, ezért elsősorban önmagának köszönheti, hogy sikeresen jut túl egy megmérettetésen. Közélebe kerül egy nem mindennapi lehetőségnek.

BAK (XII. 22.–I. 20.)

A kommunikáció zavaros, és félreértések adódhatnak, ha nem vigyáz a kimondott szavakra. Vigyázzon, hogy kit avat bizalmasába.

VÍZÖNTŐ (I. 21.–II. 19.)

Igyekezzen elérni kitűzött célját, mindent pontosan, precízen végezzen el. A csillagok harmóniát jeleznek szerelmi élete terén.

HALAK (II. 20.–III. 20.)

Lelki és érzelmi téren maradjon higgadt. Élvezze az olyan helyzetet, amikor egyedül lehet, és relaxálhat. Tegyen meg mindent a jó egészsége érdekében.

***	BORZONGO HAT ILYEN	IDOMÉRO SZERKEZET	SZALONKA FELE MADAR	JOSKAR... A MARI FOVAROS	JÁRMUVET FELHÚZVA MEGALLIT	ROM-LATLAN	...AR-TAGNAN; DUMAS HOSE	LÁGY VAJ	GAZEL- NYELŐ BERENDEZÉS
BESZÉD-HIBAK ORVOSA									
FEHÉR PAPIR							TÖRÖTT ÁRBOCI		
ZAGYVA						JUH HIMJE	BÁL VAN ILYEN		
MUTATÓ NEVMAS				FÖLFOR-DULÁS					
BÜKKFA-DARABI			CSIPOS FUSZER	A KÖZEP-PEBEN				ORIENS	AUTÓS SPORTAG
A HARMADIK SZEMÉLY		GOMBOT HELYERE ILLESZT							
A TETE-JERE TELEPEDIK		ÜTOLAP			SÉMI NÉP TŰZEL				
VÁLTOZIK A HAJ-SZINE						ITAL A PUB-BAN			FÉLSZI!
AJAKRA KENHETŐ ANYAG									

új magyar szó

Szerkesztőség és kiadó:
013 701 Bukarest, P-ja Presei Libere nr. 1, corp B, etaj III, cam. 342-353 Telefon: 031/405-4088, Fax: 021/317-8847, E-mail: office@maszol.ro

Mb. felelős szerkesztő:
Salamon Márton László

Vezető szerkesztő:
Cseke Péter Tamás

Vezető publicista:
Ágoston Hugó

Főmunkatársak:
Bíró Béla, Lokodi Imre, Székedi Ferenc, Szűcs László

Szerkesztők:
Moldován Árpád Zsolt (Aktuális), Bogdán Tibor (Háttér), Darvas Beáta (Kultúra), Nagy Vajda Zsuzsa, Szakács Zsuzsanna (Gazdaság), Turós-Jakab László, Vásárhelyi-Nyemec Réka (Sport), Farkas István (Média), Orosz Anna (Életmód), Szonda Szabolcs (Színkép)

Olvasószerkesztő:
Osváth Annamária

Tudósítók:
Antal Erika – 0788-760573 (Marosvásárhely), Sipos M. Zoltán – 0728-780582 (Kolozsvár), Totka László – 0788-715848 (Nagyvárád), Horváth István – 0788-822442 (Csikszereda), Kovács Zsolt – 0788-715766 (Sepsiszentgyörgy), Csibi Márta – 0749-462069 (Gyergyószentmiklós), Kánya Gyöngyvér – +36 20 532 8751 (Budapest), Mayla Júlia – 0745-682401 (Beszterce), Fleischer Hilda – 0788-715712 (Bukarest), Sike Lajos – 0788-715687 (Szatmárnémeti), Tamás András – 0744-781709 (Nagyenyed)

Képszerkesztő:
Tofán Levente

Grafikus:
Horváth István

Tördelőszerkesztők:
Lőrincz Imola, Mihăiteanu Albert

Gazdasági igazgató:
Chirode Linda

Terjesztési menedzser:
Béres Attila – 0788-318353

Területi megbízottak:
Baricz István – 0788-488739, Erdős Lajos – 0741-424094 (Gyergyó), Tósa András – 0788-715481 (Kolozs, Szilágy)

Jogtanácsos:
Czédly József

Hirdetési ajánlat a honlapon és a szerkesztőségben. Előfizethető a Román Postánál (katalógusszám: 19302), a Rodipet-kirendeltségnek, pénzügyalvánnyal (mandát postál) közvetlenül a szerkesztőségnek és előfizetés-szervezőinknek. Forgalmazza a Rodipet és magánterjesztők.

Előfizetési díjak:
1 hónapra 15 lej,
3 hónapra 38 lej,
6 hónapra 75 lej,
12 hónapra 148 lej

Nyomda: Garamond (Kolozsvár)

ISSN 1841-5520

Az Új Magyar Szó bármely részének másolásával kapcsolatos minden jog fenntartva. Elterjesztéseket átvenni csak az Új Magyar Szóra való hivatkozással lehet. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beküldött leveleket rövidítve, illetve szerkesztve közölje.

A Romániai Pédányszám-auditáló Hivatal (BRAT) tagja

MEDIAPARTNEREK

CFR-parádé, craiovai bú

Labdarúgás

ÚMSZ

► A Gyulafehérvár immár biztos kiesőnek számít, mivel az élvonalbeli labdarúgó-bajnokság 32. fordulójának tegnapi mérkőzésén 2-1-re kikapott a vendég Dinamótól, s így már matematikai esélye sem maradt a bennmaradásra. A bukarestieknek ugyan nem volt egyszerű feladata a sereghajtó otthonában, hiszen az a 28. percben a vezetést is megszerezte. Aztán Andrei Cristea egy vitatott tizenegyesből egyenlített, majd a térfélcserét követően a három pontot is megszerezte a „kutyáknak”. Ez a siker pedig rendkívül értékes a számukra, egyre közelebb kerülnek az európai szereplés bebiztosításához. „Tudtuk, hogy nagyon nehéz lesz, hiszen a Fehérvár az elmúlt fordulóban legyőzte a Steaúat. Mi viszont nagyon jók voltunk a második féldőben, megérdemelten nyertünk. Le kell győznünk az Astrát is, és akkor azt hiszem, végleg bebiztosítjuk szereplésünket az Európa Ligában” – nyilatkozta Marius Alexe, a fővárosiak játékosa.

Bravúros meccset játszott ellenben tegnap a Kolozsvári

A pályán nem érződött a Kolozsvári CFR emberhátránya, lenyomta a kék-fehér Craiova

Fotó: Mediafax

CFR a kiesés elkerüléséért harcoló Craiova otthonában. Az Universitatea ugyanis Alexandru Pițurcă és Mihai Costea révén gyorsan megszerezte a vezetést, Alcantara kiállításával ráadásul még emberelőnybe került. A szünet után aztán újjáéledt a Szamos-parti alakulat, és tíz emberrel is hatékonyabbak

voltak ellenfelüknél. Előbb Traore (65. perc), majd Cristi Bud (87. p.) volt eredményes, majd a ráadás utolsó percében Cadu (95. p.) beállította a 3-2-es végeredményt a CFR javára. „A játékosok odaadása elképesztő volt, mostantól sokáig tisztelni fogom őket emiatt” – mondta Iuliu Mureșan, a CFR elnöke a

találkozó végén, és nem mulasztotta el kritizálni Ovidiu Hațegan játékvezető döntéseit. „Szerintem napszúrászt kapott. Nagyon esett a szememben” – magyarázta. Sikerükkel a kolozsváriak megőrizték vezető helyüket a tabellán, miközben a Craiova egyre közelebb kerül a másodosztályhoz.

A Temesvári FC–Medgyesi Gaz Metan-találkozó lapzártánkkor ért véget 0-2-es eredménnyel, míg a Vaslui–Steaua és a Rapid–Tg. Jiu-meccseket később este rendezték. Ma Iași–Brassó (18 óra, GspTV) és Beszterce–Urziceni (20.30 óra, DigiSport) párosításban lépnek pályára. ◀

Ismét rács mögött Cornel Penescu

Ismét őrizetbe vették Cornel Penescut, a Pitești-i Argeș FC, illetve a Pic üzletlánc tulajdonosát, mivel az Országos Korrupcióellenes Igazgatóság (DNA) jogásza szerint lefizette a jelenleg előzetes letartóztatásban lévő Ionică Serea és Marius Martiș játékvezetőket. A futballklub finanszírozója mellett Liviu Făcăleață, a Pic volt

igazgatója is visszakerült a rács mögé, mivel a gyanú szerint ő közvetítette a kenőpénz átadását Penescu és a bírók között. Az ügy, mint ismert, még tavaly robbant ki. Akkor a megvesztegetéssel vádolt Penescut hónapokig előzetes letartóztatásban tartották, csapatát pedig a futballszövetség a másodosztályba számúzta.

Tovább lépnek a favoritok

Rögbi

ÚMSZ

► Noha az alapszakasznak még nincs vége, az élvonalbeli rögbibajnokság nyolcadik fordulója után már eldőlt, mely csapatok jutnak tovább a csoportok első, illetve második helyeiről a rájátszásra. A nevek nem okoznak meglepetést, hiszen az idén is a Nagybánya és a Dinamo (A csoport), valamint a Steaua és a Konstancai Farul (B csoport) uralja a pontvadászatot. A harmadik helyek megszerzésére még az Arad és a Bu-

karesti CSM, illetve a Temesvár és a Iași küzd, a Kolozsvár és a Suceava, valamint a Petrozsény és Bârlad kieső helyen áll, utóbbi kettőnek már csak matematikai esélye van a bennmaradásra. A harmadik helyért holnap és hétfőn küzdenek meg, de míg például a Bukaresti CSM várhatóan probléma nélkül legyőzi majd a sereghajtó, s eddig még nyeretlen Suceavát, addig az Arad a Dinamónál vendégeskedik. A Temesvárnak is nehéz dolga lesz, hiszen a csoportelső Steaúat fogadja, miközben Iași-ba a kiesés szélén álló Bârlad látogat. ◀

Bajnok lett a Chelsea és a Lisszaboni Benfica

Labdarúgás

Turós-Jakab László

► Bajnokhoz méltó játékkal pecsételte meg negyedik angol bajnoki címét a Chelsea labdarúgócsapata, és 8-0-s végeredménnyel valószínűleg lemosta a pályáról a Wigan a Premier League 2009–2010-es idényén. A londoniak elefántcsontparti csatára, Didier Drogbá triplázott, és végül 29 találattal lett gólkirály Wayne Rooney (26 gól) előtt. „Úgy gondolom, ennek a csapatnak még hosszú évekig van jövője. A játékosok jó korban vannak, nagyszerű a keretünk, képesek vagyunk újabb sikerekre a következő években” – nyilatkozta az újdonsült bajnok edzője, Carlo Ancelotti. „Fantasztikus szezonunk volt, és nemcsak azért, mert megnyertük a bajnokságot, hanem azért is, mert nagyon jó stílusban futballoztuk végig az évszót. Remélem, sok évig dolgozható ennél a csapatnál, és számos trófeát nyerünk még” – értékelte az idényt az olasz tréner, aki a tavaly nyáron érkezett a „kékkekhez”.

A 38. forduló többi eredménye: Manchester United–Stoke City 4-0, Arsenal–Fulham 4-0, Aston Villa–Blackburn Rovers

0-1, Bolton Wanderers–Birmingham City 2-1, Burnley–Tottenham Hotspur 4-2, Everton–Portsmouth 1-0, Hull City–Liverpool FC 0-0, West Ham United–Manchester City 1-1, Wolverhampton Wanderers–Sunderland 2-1.

Az ősszel rajtolt Bajnokok Ligájában a Chelsea (86 pont) mellett a Manchester United (85) és az Arsenal (75) indulhat, a Tottenham Hotspur (70) selejtezőt vív. Az Európa Ligában a Manchester City (67), az Aston Villa (64) és a Liverpool (63) képviseli Angliát. Kiesett a Burnley (30), a Hull City (30) és a kilenc büntetőponttal sújtott Portsmouth (19). Élvonalba került a Newcastle United és a West Bromwich Albion, a harmadik feljutó helyért a Nottingham Forest, a Cardiff City, a Leicester City és a Blackpool harcolhat.

Portugáliában öt év szünet után ismét a Lisszaboni Benfica nyerte meg a labdarúgó-bajnokságot, és ezzel története 32. bajnoki serlegét szerezte meg. A táblázaton öt ponttal előzte meg a Bragát, a harmadik helyen pedig a címvédő Porto végzett. Utóbbi így csak az Európa Ligában szerepelhet a következő szezonban, mint ahogy a negyedik Lisszaboni Sporting és az ötödik Maritimo is. ◀

Alina Dumitru ismét aranyos

Cselgáncs

Hírösszefoglaló

► Folytatódott Alina Dumitru sikersorozata, az olimpiai és Európa-bajnok román cselgáncsozó ismét egy aranyéremmel gazdagodott a 48 kg-sok súlycsoportjában. Ezúttal a 2012-es ötkarikás játékok első kvalifikációs tornáján, Tunéziában állhatott fel a dobogó legfelső fokára, amiért 200 pont jár a IJF-ranglistán. A romániai küldöttségből Corina Căprioriu (57 kg) és Carmen Bogdan (48 kg) bronzérmes, míg Andreea Chițu (57 kg) és Daniel Brată (100 kg) ötödik lett. ◀

Dumitru tornagyőztes Fotó: fcsteaua.com

Röviden

Eb-meccs lehet Magyarországon?

Magyarországi és németországi stadionok bevonását sem tartja elképzelhetőnek Michel Platini, az Európai Labdarúgó-szövetség (UEFA) elnöke a 2012-es, lengyel–ukrán közös rendezésű kontinenstornára. „Természetesen az is egy lehetőség, hogy Lengyelország négy helyett hat helyszínen rendezzen mérkőzéseket, de elképzelhető, hogy megkérdezzük Magyarországot és Németországot, hogy két stadionnal be akarnak-e szállni” – mondta a német szövetség honlapjának adott tegnapi interjújában a francia sportvezető. Az UEFA május végén dönt végérvényesen arról, hogy a 2012-es tornát Lengyelország és Ukrajna közösen rendezheti-e. Az ukránok április elején két stadionnal jelentős lemaradásban voltak, akkor Platini ultimátumot adott.

Világbajnokságot rendezne Ausztrália

Ausztrália pénteken nyújtja be a Nemzetközi Labdarúgó-szövetségnek (FIFA) a 2018-as és a 2022-es világbajnokság megrendezésére szóló pályázatát, amelyek teljes támogatást kaptak a kormánytól és az ország egyéb sportági szövetségeitől is. A 2018-as és a 2022-es torna megrendezéséért Ausztrália mellett Anglia, Oroszország, az Egyesült Államok, valamint a közösen pályázó Spanyolország és Portugália, illetve Belgium és Hollandia versenyez. Japán, Katar és a Koreai Köztársaság csak a 2022-es világbajnokságnak adna otthont. A FIFA december 2-án dönt a helyszínekről.

Barcelonába került a serleg

A Barcelona nyerte meg a férfi kosárlabda Euroliga 2009–2010-es idényét, miután a párizsi négyes döntő utolsó mérkőzésén 86-68-ra legyőzte a görög Olimpiakoszt. A vasárnap esti finálé legjobbjává az észak-amerikai profiligában (NBA) is megfordult Juan Carlos Navarrót választották, aki 21 ponttal járult hozzá a katalánok történetének második diadalához. A 29 éves Navarro a jelenlegi keretben az egyetlen, aki ott volt már a csapat 2003-as bajnoki címénél is. A harmadik helyet a tavaly döntős Moszkvai CSZKA szerezte, amely hosszabbítás után verte 90-88-ra a szerb Partizant.

Újpesti siker a gólzáporos rangadón

Az Újpest 5-4-re nyert az MTK pályáján a magyar élvonalbeli labdarúgó-bajnokság 27. fordulójának zárómérkőzésén. A tabella élén Debrecen (61 pont), Székesfehérvár (57), Győr (50), Újpest (48), Zalaegerszeg (46), MTK (40), Ferencváros (35) a sorrend.

Elhunyt Mircea Albu

Az U20-as férfi kosárlabdázó-bajnokság csíkszeredai négyes döntőjének vasárnap esti elődöntője után szívinfarktusban elhunyt Mircea Albu, a Temesvári Bega ISK vezetőedzője. Csapata a fináléban 82-47-re legyőzte a Kolozsvári U-Mobitelco alakulatát.

Betiltják az F-csatornát

Mivel a csapatok többsége ellenzi, 2011-től betiltják a Forma-1 idei technikai újítását, az úgynevezett F-csatornát. A találmány lényege, hogy a vázon kialakított kis csatornán áramló levegő a pilótafülkén keresztül a hátsó légtérrelékhöz jut, így csökkentve az autók légellenállását, aminek köszönhetően 6-8 km/órával nő a sebesség. Az ötletgazda McLaren istálló arra törekedett, hogy a többi alakulat elfogadja az újítást, ezt azonban csak részben sikerült elérnie. A végső döntés meghozatalában anyagi és biztonsági okok is közrejátszottak. A vasárnapi Spanyol Nagydíj televíziós közvetítésében többször látható volt, hogy a ferraris Fernando Alonso a kézfejjel takarta a levegőbeömlőt, amikor nem kívánta azt használni.

Újmsz **ÜzletRész**

Gazdasági melléklet

Szerkeszti: Nagy Vajda Zsuzsa
2010. május 11.,
kedd

Hazai gazdaság **2**

Verespataki döntetlen

Múlt hét után egy-egy az eredmény a „verespataki meccsen”: célba talált a Roşia Montana Gold Corporation és az aranykitermelést ellenzők „lövése” is. A Fehér megyei önkormányzat kiállított egy új területrendezési engedélyt a cégnek, az Európai Parlament azonban ciántechnológia ellenes határozatot hozott.

Világgazdaság **5**

Paktum a „farkashorda” ellen

Összesen 750 milliárd eurós mentőcsomagot fogadtak el az EU-országok pénzügyminiszterei tegnap hajnalban Brüsszelben a közös fizetőeszköz, az euró védelmében. A gigászi méretű intézkedésre azért volt szükség, hogy megelőzzék a nagymértékben eladósodott tagállamok fizetésképtelenné válását, mely könnyen a teljes államközösség gazdasági összeomlásához, illetve egy újabb globális méretű recesszióhoz vezethetett volna. A tárgyalásokat Barack Obama amerikai elnök *(képiünkön)* is figyelemmel követte.

Portré **7**

Kósza Alíz: európai vagyok

„Nagyon fontos, hogy kapcsolatban legyek a világgal” – így fogalmazott az *ÜzletRész* érdeklődésére Kósza Alíz, a Fabryo festégyár ügyvezető igazgatója. A székely származású menedzser – aki több nagyvállalatot, például a Molt is irányította korábban – szerint kár, hogy a politikai élet szereplőin kívül kevesen mozdulnak ki Erdélyből. Nem az a célja, hogy nélkülözhetetlen legyen, hanem épp azt szereti, ha miután elmegy „nélküle is működnek a dolgok”.

Másfél év „termése”

Az „ehetetlen” adóemeléssel szemben elfogadhatóbb a „kukacos” bércsökkenés

Két rossz közül választott az ország kormánya és a Nemzetközi Valutaalap múlt héten, aminek eredményeképpen a görögországi „nadrágszój-összehúzásnak” a mintájára Románia is masszívan csökkenti az államilag finanszírozott jövedelmeket. Közgazdászok szerint egyértelműen rosszabb megoldás lett volna növelni az adókat, azonban a „vaktában meghozott döntések” helyett hatástanulmányokkal alátámasztott intézkedésekre lett volna szükség. A válság romániai begyűrűzésétől számított másfél év elegendő lehetett volna egy átfogó gazdaságélénkítő program kidolgozására – állítják szakértők. **3. oldal**

Távolról csodált agrárrobotok

Keves a társulás, egyenként próbálnak érvényesülni a gazdák, ami a versenyképesség szempontjából nagyon előnytelen – erről beszélt az *ÜzletRésznek* egy biogáz- és istálló technológiákat forgalmazó kiállító a múlt heti Agraria vásáron. A kolozsvári rendezvényen egy másik, mezőgazdasági gépeket áruló vállalat képviselője lapunknak azt hangsúlyozta, hogy szakosodni kellene a gazdáknak, illetve modern technológiák beszerzésére lenne szükség, amelyek szövetkezve könnyebben elérhetőek. A kiállításra sokan csak nézelődni mentek ki, mert a talajművelő gépekre, erőgépekre nem futja. **6. oldal**

Fotó: Baló Levente

A jobban felszerelt külföldi farmok „lenyelik” a hazai agrárgazdaságot

Lakatos: eljött az igazság pillanata?

„Nyolc év gazdasági növekedés, kiemelkedő teljesítmény 2004-2008 között – ez az egyik hasonlóság Románia és Görögország gazdasági helyzete között” – írta az *ÜzletRésznek* eljuttatott elemzésében Lakatos Péter parlamenti képviselő, a költségvetési bizottság tagja. Nem történt meg a gazdaság szerkezeti átalakítása, az államháztartás reformja, illetve töretlenül virul a szürke és fekete gazdaság. A két ország helyzete közötti lényeges különbség az, hogy Románia nincs az euróövezetben, így nem számolhat az EU részéről olyan mentőövel, mint Görögország, viszont eladósodottsága sincs olyan nagy mértékű. **3. oldal**

► Megjelent az ÚMSZ-ben

Benzinár: hol a határ?

Ennyit még sosem költöttünk üzemanyagra: jelenleg öt lej fölött van a magas oktánszámú, jobb minőségű benzin ára. Míg két évvel ezelőtt kétségbe vonták Dinu Patriciu befektető jóslatát, miszerint az üzemanyag ára eléri az ötletes küszöböt, a szakértők ma nemcsak, hogy nem intenek nyugalomra, hanem további, a mostaninál akár kétszer nagyobb növekedést is kilátásba helyeznek.

A „válságfüggetlen” ágazat

Akárcsak egy exportőr vagy ingatlanfejlesztő, a Dorsum banki szoftverszolgáltató is az adók csökkentését várna a kormánytól – mondta az ÚMSZ-nek Rác Attila, a cég romániai vezetője. A magyarországi háttérű vállalkozás a tavalyi harmincszázalékos visszaesés után idén a 2008-as árbevétel meghaladását célozza meg.

Őstermelők rehabilitálva

Ellepték az adóellenőrök a piacokat, hogy kiszűrjék azokat a kistermelőket, akik a sürgősségi kormányrendeletben megadott határidőig nem regisztráltak a cégbejegyzési hivatalban. Büntetéseket egyelőre nem róttak ki, azonban az eljárás így is felháborodást váltott ki mind az árusok, mind a vásárlók körében. Az ellenőrzéseket az eljárás pontosításáig a kormány leállította.

Új ellenőrzési politika

A pénzügyőrség feladata az adócsalások leleplezése és az elkövetők bíróság elé állítása, nem pedig a becstelen vállalkozók zaklatása – fogalmazta meg sepsiszentgyörgyi látogatásakor Ladányi Árpád Csa-

ba. Az Országos Pénzügyőrség vezetője a háromszéki könyvelőkkel és vállalkozókkal találkozott, akik elsősorban az ellenőrzések gyakoriságára és a formai hibák miatt kirótt büntetésekre panaszkodtak.

Startolt a gyergyói „tűzifaüzem”

A Gyergyói-medence legnagyobb beruházását adták át: tizenkétmillió eurós befektetéssel, külföldi üzletemberek és helyi vállalkozók közösen hoztak létre egy fabrikát. A feldolgozás maradványait felhasználva tüzelőanyagot előállító üzem jelenleg hatvan főnek ad munkát, de duplájára emelnék a létszámot.

Leépítés: Be(ch)telt a pohár?

Annak ellenére, hogy még nem zárultak le a tárgyalások az autópálya-építő Bechtel és állami megrendelője között, a cég már hivatalosan is írásba foglalta több száz dolgozóját érintő elbocsátási szándékát – anélkül azonban, hogy a pontos határidőt megnevezte volna.

Falrahányt támogatás

Tizenhét hónap alatt kell megépülniük azoknak a lakásoknak, amelyeket az Első ház kormányzati hitelgaranciának köszönhetően emelnének. Bár eredetileg az építkezési szektor fellendítését célozta volna az Első ház módosított változata, az új határozat részben bebetonozza az építetők mozgásterét.

Verespataki döntetlen

Múlt hét után egy-egy az állás a „verespataki meccsen”: célba talált a Roşia Montana Gold Corporation és az aranykitermelést ellenzők „lövése” is. A Fehér megyei önkormányzat kiállított egy új területrendezési engedélyt a cégnek, az Európai Parlament azonban ciántechnológia ellenes határozatot hozott.

A beruházás az alapján is támadható, hogy érintené a világörökség részévé javasolt területeket

ÜzletRész

„Igen is, meg nem is” – válaszolta Korodi Attila, a környezetvédelmi tárca volt vezetője az *ÜzletRész* azon kérdésére, hogy felpuhulhat-e két éven belül az Európai Parlament múlt heti ciántechnológia ellenes határozata. A közösségi parlament elsőprő többségben szavazott meg egy állásfoglalást, amely arra szólítja fel az Európai Bizottságot, hogy 2011 végéig terjessze elő a cianidos bányászati technológiáknak az Európai Unióban való teljes betiltását célzó jogszabálytervezetet. A javaslat egy érdekes ajánlást tartalmaz arra vonatkozóan, hogy a kormányok „fogják vissza magukat”, ne hozzanak elhamar-

kodott döntést – mutatott rá érdeklődésünkre Korodi. Ez azért is fontos, mert bár Európa szerte működnek cianos technológiát alkalmazó komplexumok, egyedül Romániában esedékes újabb kitermelési pont megnyitása.

RMGC-s kudarc

Az aranykitermelést elindítani kívánó Roşia Montana Gold Corporation (RMGC) szerint az EP-határozat semmilyen jogi következménnyel nem jár, nem módosít a bányászat jelenlegi uniós szabályozásán. A vállalat azonban „egyértelműen kudarcnak éli meg a történeteket”, ugyanis „mindent megmozgatott annak

érdekében, hogy a határozat ne menjen át” – ecsetelte Korodi, akinek kevesebb mint két hét múlva kell újra a bíróságra állnia, mert az RMGC ügyvédei fellebbeztek, miután megnyerte a pert ellenük. A volt környezetvédelmi minisztert a kanadai-román vegyesvállalat képviselői azért támadták meg a törvényszéken, mert a területrendezési engedély hiányára hivatkozva leállította korábban az engedélyeztetési eljárást. Korodi szerint a vállalat várhatóan folytatni fogja intenzív lobbitevékenységét, kérdés, hogy többet nyom-e majd a mérleg másik oldalán az uniós parlamenti határozat, melynek komoly súlya van az EU döntéshozatalában.

Meglesz az engedély?

A labda jelen pillanatban a Borbély László környezetvédelmi miniszter vezette hivatal oldalán van. Szintén az elmúlt héten ugyanis a Fehér megyei önkormányzat kiállított egy új területrendezési engedélyt, amelyet a cég be is nyújtott már a tárcához. Úgy tudjuk, tízszer annyi oldalból áll ez a dokumentum, mint az előző, amelyet elutasítottak. Ez még nem garancia rá, de elképzelhető, hogy – amennyiben például változik az a földrajzi terület, amelyre az RMGC a beruházást tervezi – a teljes engedélyeztetési eljárást előlről kell kezdeni.

Üzletkötés „kesztyűs kézzel”

Melczer Ottó: a keleti olcsóbb gyártókapacitások rányomták a bélyegüket a hazai termelésre

A válság hatását megérik a katonaságok, rendőrségek és rohamosztatok is – mondta az *ÜzletRész*nek Melczer Ottó, a Glover cég menedzsere. A marosvásárhelyi kesztyűgyárban – amelynek ügyfelei zömét a külföldi hatóságok teszik ki – negyedével esett vissza a termelés.

Antal Erika

► **A kesztyűgyártási szektort mennyire érintette a válság?**

– Húszszázalékos visszaesésre számítottam 2009-re, ahhoz képest 25 százalékos volt. Sok olyan termékünk van, amelyeket európai országok állami szektorainak szállítunk, a megrendelőink büdésai kisebbek lettek. Főképp hatósági kesztyűket gyártunk a katonaságnak, a rendőrségnek, a rohamosztatoknak. Szezonális áru olyan szempontból, hogy akkor indul meg a termelés, amikor jóváhagyják rá a pénzkeretet.

► **Mik a kilátások 2010-ben?**

– A nagyon nagy megrendelések megcsappantak, észlelhető, hogy a külföldi katonai, rendőrségi, határőri területeken kisebb költségvetésből gazdálkodnak. Újabb többször rendelnek árut, de egyszerre kisebb tételeket. A kilátá-

sok nem olyan rosszak: a cégnél 60-65 ember dolgozik, januárban elküldtünk hetet, de máris visszavettünk nyolcat.

► **Nyugaton elindult-e már egy kedvező folyamat a gazdasági életben?**

– Nyugati partnereinken azt látom, hogy sokáig halogatják a döntéseket, félve mozognak, éppen ezért késve érkeznek a megrendelések, amelyeket olykor már el sem tudunk vállalni. Ilyenkor az a tapasztalat, hogy az ügyfél más országban gyártatja le a szükséglet fennmaradó részét; a nagy probléma az, hogy főleg Keletre mennek ki ezek a munkák.

► **Mekkora érvágást jelent az itteni cégeknek, hogy olcsóbb például Kínában gyártatni a termékeket?**

– Mint említettem ez nagy probléma. Azért is választottuk a ható-

A szerző fényképe

sági kesztyűket a finom nőies bőrkésztyűk kárára, mert ebben egyelőre nem olyan nagy a verseny. A divatkesztyű szegmens már jó néhány éve igen telített. Egy piramishoz tudnám hasonlítani ezt a piaci területet: Európában maradt a piramisnak a csúcsa. De az már nem elég Vásárhely öt cégének.

► **Ön gondolkodott azon, hogy esetleg Keletre vigye a termelést?**

– Nemrég jöttem vissza Moldova Köztársaságból. Nem biztos, hogy megéri elmenni oda, arra még nincs megérve a helyzet.

► **Ázsiában mennyire felel meg a szakmai elvárásoknak a munkaerő?**

– Attól függ, hogy milyen területről beszélünk. Mert vannak olyan részek, ahol nagyon nagy mértékben a gépek dolgoznak, de ha kézi operációról van szó, akkor is megtanulható. Az egyedüli kérdés a motiváció. Tehát abban a pillanatban, ha az illető munkadó kellőképpen motiválni tudja a dolgozót, akkor bárki megtanul mondjuk varrni, ha azt látja, hogy abból el tudja tartani a családját.

► **Kapnak-e elegendő támaszt állami oldalról, hogy túléljék a válságot?**

– Bizonyos adókat, a pénzügyvel szembeni adósságokat három vagy hat hónapra újratemezik – lehet hallani. Ez segítséget jelentene, főleg amikor két-három hónapos hatalmas kieséseket kell túlélni. Válság idején előfordul, hogy egy-egy gyártó a termelési kapacitás egynegyedén dolgozik, mégsem küldheti haza a munkásait. A kis- és középvállalatok nincsenek annyira tőkésítve, mint a multinacionális cégek. Mi a pénzt gyártással keressük, elmentében mondjuk a gázszolgáltató vállalattal, amelynek a szolgáltatását és az árait az embereknek el kell fogadniuk, mert nincs más választásuk. Mi egy szoros verseny által jellemzett piacon dolgozunk.

Másfél év „termése”

Hazai közgazdászok az átfogó válságkezelési terveket hiányolják továbbra is

Totka László

Sokkal átfogóbb válságkezelés és gazdaságélénkítő programcsomagra lenne szükség – nyilatkozták az *ÜzletRész* által megkérdezett szakértők a kormány nemrégiben bejelentett karcsúsító-intézkedéseire reagálva. Románia gazdaságának harmincnyolc százaléka feketegazdaság, ahol semmilyen adózás nem történik. Az adófelügyelet erősítésével ezen változtatni lehetne, s számtalan egyéb forrás van, amelyet meg lehetne „fogni” – érvelt Juhász Jácint közgazdász.

Kár a bértörvényért

További probléma a közszférában – mutatott rá Juhász –, hogy az átlagbérek eloszlása nagyon aszimmetrikus, sokan minimálbérért dolgoznak, miközben mások annak tíz-, húsz- vagy harmincszorosát keresik. Az egységes fizetési törvény „nagy előnyököt rejtett volna magában”, ha alkalmazták volna, de a jogszabályt hiába fogadták el. „Sokkal több pénz vesztődik el ezeken az ágakon, mint amennyit a mostani intézkedésekkel összesen be lehet hozni” – magyarázta Juhász.

Válság visszatapsolva

„Jelenleg a költségvetési egyensúly helyreállítására törekednek, de ezek az intézkedések mélyítik a válságot, és időben akár 2012-ig is meghosszabbít-

Traian Băsescu államfő, Jeffrey Franks IMF-delegációvezető, Emil Boc kormányfő, Sebastian Vlădescu pénzügyminiszter és Markó Béla RMDSZ-vezér „izzadta ki” a múlt heti megállapodást a bércsökkenésről

kat mind a bértömegből kell előteremteni. A korhatár-kezdemenyes nyugdíjasok több mint fele nem beteg, ezen a csatornán keresztül „rengeteg pénz szivárog el”. Közbeszerzések útján is „vándorolnak el adólejek”, amelyeket „ha megfogják, igen sokat lendítene a költségvetésen” – magyarázta a közgazdász. Meg kellene nézni, hogy európai átlagban mennyi-

Csökken a fogyasztás

Amint arról az *Új Magyar Szó* hasábjain is beszámoltunk, közgazdász szemmel nézve a mostani intézkedés a kisebbik rossz, mintsem adót növelni – ebben egyetértettek a lapunknak nyilatkozó közgazdászok. „A költségvetést egyensúlyban tartani költségcsökkentéssel vagy bevétel-növeléssel lehet, ez esetben

mélyi jövedelmek, bérek visszafogásával pedig törvényszerűen csökken a vásárlóerő. „Minden harmadik alkalmazott állami szférában dolgozik, így a 25 százalékos bércsökkenés hét százalék körüli fogyasztás-visszaesést fog okozni” – számolt utána Juhász Jácint. A szakember szerint a cégek közül azok fogják a legjobban megérezni az intézkedéseket, akik a belföldi piacra, s nem exportra termelnek.

Hiányzó elemzések

A lapunk által megkeresett közgazdászok és a román sajtóban nyilatkozó vállalkozói érdekképviseletek vezetői aggódnak a bejelentett intézkedések kivitelezhetősége miatt. „Komoly társadalmi feszültségekre kell számítani, hiszen a közalkalmazottak fele minimálbérért dolgozik” – vélekedett Juhász Jácint. „Hova lehet csökkenteni azt a nyugdíjat, amely nem haladja meg a 200-300 lejt” – tette fel a kérdést a közgazdász. A szakértő ugyanakkor azoknak a gazdasági, szociális hatástanulmányoknak a teljes hiányára is felhívta a figyelmet, amelyek nélkül születik manapság minden kormánydöntés. „Elemzésekre lenne szükség, amelyek egyes változtatások, intézkedések különböző aspektusait vizsgálnák: gazdasági reakciókat, társadalmi, szociális következményeket látnak előre”.

Egységesen hajtják végre a bércsökkenést

A kormány és a Nemzetközi Valutaalap (IMF) vasárnap estére megegyezett abban, hogy Romániában bér- és nyugdíjcsökkentések, nem pedig adóemelések révén próbálják lefaragni a költségvetési kiadásokat. Emil Boc miniszterelnök és Sebastian Vlădescu pénzügyminiszter a nemzetközi pénzügyi intézmény képviselőivel folytatott tárgyalások után megerősítette azt a szándékot, hogy Traian Băsescu államfő csütörtöki javaslatának megfelelően az állami alkalmazottak beralapját 25 százalékkal, a nyugdíjakat és a munkanélküli segélyeket pedig 15 százalékkal fogják

csökkenteni, ezen kívül jelentősen megnyirbálják az állami támogatások mértékét. Vlădescu elmondta: az állami szférában egységesen fogják végrehajtani a 25 százalékos bércsökkenést, az év végéig ugyanakkor újfajta bérezési rendszert dolgoznak majd ki. A bér- és nyugdíjcsökkentések alternatívája az lett volna, hogy adóemeléseket hajtanak végre, azaz az áfát (TVA) 25, az egységes adókulcsot pedig 20 százalékra növelik. Az IMF engedélyezte, hogy a GDP-arányos államháztartási hiány 6,8 százalék legyen a korábban megállapított 5,9 százalék helyett.

Legyzet

Eljött az igazság pillanata nálunk is?

A két éve elhúzódó gazdasági válságot néhány EU-s országban a kormányon levők igyekeznek minden gazdasági – szociális probléma kizárólagos forrásaként feltüntetni. Kívétel ez alól Magyarország képez, ahol 2006 májusában az öszi beszéd nyilvánosságra kerülésével egyértelművé vált az ország nehéz gazdasági helyzete. Természetesen minden országnak megvan a saját, egyedi gondjai, viszont adott esetekben megdöbbentően sok, azonos problémát lehet fellelni.

Görögországban a 2002-ben átvett euró alacsony kamatlábakat és évekig tartó, átlagosan négy százalék körüli növekedést eredményezett. Az ország jelentős összegeket kapott az Európai Uniótól, erős volt a többi balkáni államba irányuló kivitel, sok pénzt hozott a hajózási ágazat és az idegenforgalom. Az akkori prosperitás elvakította a gazdaság súlyos szerkezeti problémáit, mindek előtt a GDP 14 százalékát is elérő folyó fizetési mérleghiányt és az euróövezetben legalacsonyabb termelékenységet. Az adott országcsoporton belül itt volt a legsúlyosabb a korrupció, ami átjárta az oktatást, az egészségügyet. Különböző tanulmányok szerint a görög árnyékgazdaság az ország GDP-jének 20-30 százalékát teszi ki. Az Új Demokrácia párt öt éves kormányzása alatt, 2004-2009-BEN, általánossá vált, hogy a költségvetés pénzeit nem gazdasági fejlesztési célokra használják fel. Ugyanakkor az EU felé olyan jelentéseket küldtek, amelyek szerint minden a legnagyobb rendben van.

2008 decemberében a görög kormányt érintő korrupciós botrányok, a pénzpiaci válság miatt is romló gazdasági helyzet, a munkanélküliség több százmillió eurós károkkal járó zavargásokhoz vezettek.

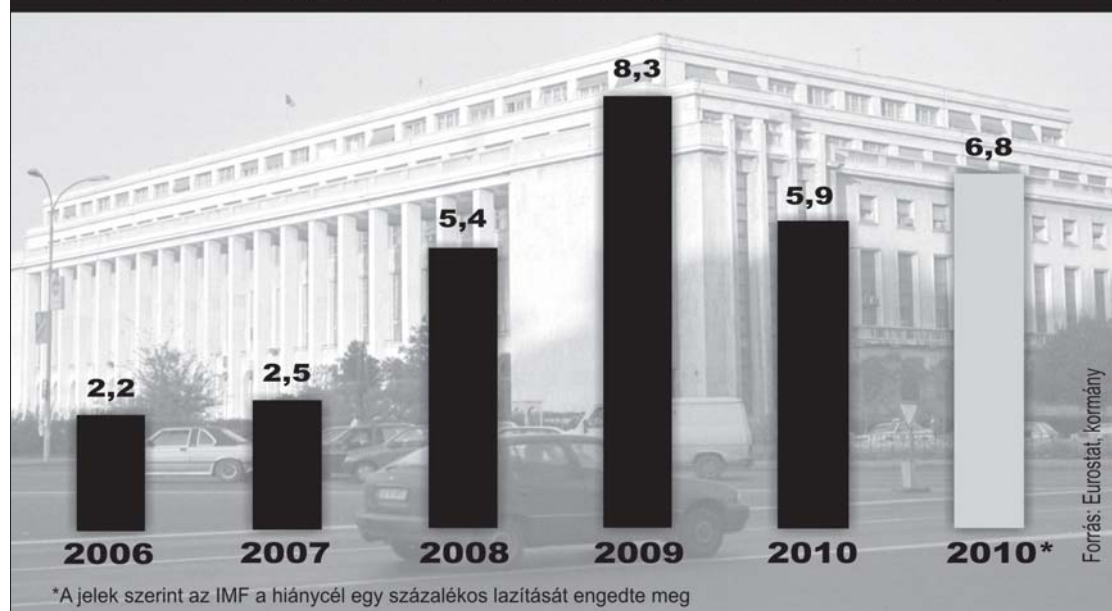
Kosztasz Karamanlisz miniszterelnök kormányja csak részleges felelősséget ismert el, de két hónapra rá a görög parlament előtt ezt nyilatkozta: „Az államháztartás helyzete nem teszi lehetővé a bérek és a szociális kiadások emelését. A gazdasági válság közepette tüntetések helyett nemzeti egyetértésre van szükség”

Nyolc év gazdasági növekedés, kiemelkedő teljesítmény 2004-2008 között – ez az egyik hasonlóság Románia és Görögország gazdasági helyzete között. Nem történt meg a gazdaság szerkezeti átalakítása, az államháztartás reformja, s elmaradt az oktatási-, egészségügyi- és nyugdíjrendszerek megújítása is. Történelmi virul a szürke és fekete gazdaság, nincsenek elitelt „nagy halak”. 2009 első hónapjaiban Traian Băsescu „biztonsági övként” mutatta be a nemzetközi pénzügyi intézetekkel kötött 20 milliárd eurós kölcsönszerződést. A 2009-es (választási) év második felében a kormány csak kozmetikázott adatokkal és felelőtlen ígéretekkel tudta lehívni a megítélt kölcsön első részleteit (lásd Mugur Isărescu, a Nemzeti Bank kormányzójának múlt heti nyilatkozatát). 2010 februárjában a munkanélküliségi ráta elérte a 8,3 százalékot, Románia köztartozása pedig a GDP 30 százalékát. 2010 május 6-án Traian Băsescu előállt a görög mintára készült csomaggal (bérek, nyugdíjak, szociális támogatások és szubvenciók csökkentése), bizalmat és szolidaritást kért a lakosságtól.

A két ország helyzete közötti lényeges különbség az, hogy Románia nincs az euróövezetben, így nem számolhat az EU részéről olyan mentőövvel, mint Görögország, viszont eladósodottsága sincs olyan akkora mértékű. Ha a megszorító intézkedéseket a román kormány gazdaságélénkítő megoldásokkal tudja kombinálni, a lej mérsékelt leértékelésével, az export versenyképességének fokozásával elérheti 2011-ben a gazdasági fellendülést, amely munkahelyeket teremtene, és újra növelné a jövedelmeket.

Lakatos Péter
parlamentari képviselő
a költségvetési bizottság tagja

Az államháztartási hiány alakulása (a GDP százalékában)

ják. Ahogy ezt nyugat- és közép-európai országok is tették kisebb-nagyobb sikerrel: egy alapos gazdaságélénkítő csomagot kellene kidolgozni” – mutatott rá az *ÜzletRész* érdeklődésére Colțea Tibor közgazdász. „Elnagyoltan átnézték a számokat, de senki nem gondolta végig a folyamatot. A nyugdíjak ilyen mértékű csökkentése egyenesen badarság, hiszen amúgy is csupán öt, maximum tíz százalékuknak van elfogadható jövedelme” – tette hozzá Colțea.

Feneketlen zsebek

A költségvetési szektor kiadásait valóban csökkenteni kell – mutatott rá Colțea –, csak nem biztos, hogy a hiányzó források

Futballmérleg Dél-Afrikában

Hamarosan kezdődik a világbajnokság. A labdarúgás ma már több a sportnál: kőkemény profithajhászás

A világ aranytermelésének 45 százaléka származik Dél-Afrikából, ahol egy hónap múlva rendezik meg a labdarúgó-világbajnokságot. A fajúldozó rendszer megszűntével a feketék visszavehetnék ősi jogukat a kontinens legfejlettebb részén, a futballüzletből származó üzleti nyereségből azonban továbbra is osztozniuk kell modernkori gyarmattartóikkal.

Gyulay Zoltán

Kereken egy hónap múlva, június 11-én felharsan a sípszó: kezdődik a labdarúgó-világbajnokság Dél-Afrikában. A futball persze már régóta nem az, aminek eredetileg indult: nem kizárólag szemet gyönyörködtető sport, nem zsonglorkedés a gömbölyű bőrrel, hanem tömegszórakoztató iparág és kőkemény kapitalista üzlet.

Rendkívüli adottságok

Az idei világbajnokság rendezési jogáért a fekete kontinensről öt ország is versenybe szállt: Egyiptom, Marokkó, valamint a végül győztes Dél-Afrikai Köztársaság mellett közös pályázattal induló Tunézia és Líbia. Egy ilyen világváros már régóta „kijárt” a földrésznek, amely soha nem adott még otthon sem a labdarúgás legfőbb eseményének, sem pedig olimpiának (amire egyé-

ként Fokváros már régebb óta aspirál). Való igaz, hogy Dél-Afrika a kontinens „leg-európaibb” országa – vagy legalábbis az volt valamikor. Amit elsősorban annak köszönhet, hogy ásványi kincsekben a Föld leggazdagabb államai közé tartozik, Afrikának pedig a legiparosodottabb, legfejlettebb országa. A GDP 40 százalékát adja a bányászat és az ipar; innen származik a világ aranytermelésének 45 százaléka, és a világ gyémántkészletének egytizede is itt található. Ez a páratlan adottság rendkívüli mértékben meghatározta mindig is Dél-Afrika földjének az értékét – amelyet azonban a legutóbbi másfél évtizedig fehér emberen kívül senki nem élvezhetett.

A gyarmati idők, a fajúldozó (apartheid) rendszer megszűntével a feketék visszavehetnék ősi jogukat. Más kérdés, hogy mennyire tudnak rendkívüli adottságaikkal jól sáfárkodni. A munka haté-

A fokvárosi mérkőzések helyszínét 13 ezer ülőhellyel bővítették. A munkát svájci cég nyerte el

konysága, a termelékenység sajnálatos módon visszaesett, miközben elképesztő mértékben romlott a közbiztonság: Johannesburg belvárosába például be sem lehet autóval hajtani anélkül, hogy utasai ne kockáztatnának meg egy kis fosztogatást, jobb esetben „csak” a kocsit megrongálását. (Erre az autókölcsönzők minden esetben föl hívják a bérlet figyelmét.) Rendőrségi adatok szerint minden tizenhetedik (!) másodpercben megölnek vagy megerőszakolnak valakit Dél-Afrikában, és az AIDS-eseket nyilvántartó statisztikák is inkább lefelé tévednek.

Európai beszállítók

A hatóságok ennek ellenére megesküsznek rá, hogy a labdarúgó világbajnokságot rendben és épségben lebonyolítják. A sportág szolgáltatott tőkeinjekcióra szüksége is van a földrész legdélebbi csücskén fekvő köztársaságnak. A szükséges beruházások pedig széles kapukat nyitottak a külföldi befektetők előtt. Osztrák vállalkozók például – miközben Ausztria nincs ott a harminckettes mezőnyben – tavaly 421 millió euró (csaknem 1,8 milliárd lej) értékben szállítottak az országba; a legtöbb pénz az infrastruktúrába – utak, vas-

utak, repülőterek és kikötők építésébe – áramlott. Többek között a világbajnokság jóvoltából itt kevésbé érezte a világgazdasági válság a hatását. Ráadásul az európai vállalkozók abban reménykednek, hogy az ország ugródeszkául szolgál ahhoz, hogy az egész földrészt meghódíthassák. Milliós megbízásokat kaptak svájci cégek is: a négyesmillió Durban új stadionja felett például drótkötél-pálya vezet egészen 155 méteres szédítő magasságig, hogy a tériszonyukat leküzdő utasok a város panorámájában és az Atlanti-óceánban gyönyörködhesse. A világbajnokságon is résztvevő

Svájc szakemberei bővíthetik ki a Fokvárosban megrendezendő mérkőzések helyszínét, és a futballünnep után is lesz tennivaló, hogy ezt a 13 ezer többletülőhelyt visszabontsák, mert a város gazdái úgy számolnak, hogy a későbbiekben nem lesz ennyire szükség. Az ilyen alkalmakkor szokásos „kegytárgyakat” – karkötőket, zászlókat, kulcstartókat, kávésbögréket, trikókat, sapkákat és más műtűöket – is az alpesi ország szállítja, de persze Kínában készülnek. Mindenesetre a svájci vállalkozó ahányszor teheti kihangsúlyozza: saját gyárában kínosan ügyel arra, hogy még csak véletlenül se alkalmazzanak gyermekmunkaerőt.

Vámmentes különbség

Dél-Afrikában a világbajnoksággal kapcsolatban is másfajta gondolkodásmód uralkodik, mint a szokásos. Miközben ugyanis a beszállítók a Japánban, Dél-Koreában vagy éppenséggel Németországban megrendezett bajnokságokon néhány millió dollár nyereséget is számításba vettek, ezúttal jóval alacsonyabbak az igények. Eleve alacsonyabb az árszínvonal is, amit nem lehet a végtelenségig az egekbe emelni. Ráadásul csak a Nemzetközi Labdarúgó Szövetség (FIFA) saját termékei élveznek vámmentességet, így a saját bevételük terhére lehet felvenni velük a versenyt.

Budapesten adócsökkentés a téma

ÜzletRész

A jelenlegi piaci környezetben nem vehető biztosra, hogy a Nemzetközi Valutaalap (IMF) és az EU engedékeny lesz a magyar államháztartási deficitcél esetleges emelési szándéka láttán – áll vezető londoni befektetési házak friss elemzéseiben. A BNP Paribas bankcsoport hétvégi piaci helyzetértékelése szerint – amelyet az MTI idéz – elképzelhető „valamelyes költségvetési elcsúszás eltűrése”, akkor, ha az új kormány elkötelezi magát komoly szerkezeti reformok mellett. A ház szerint amennyiben a hiánycél-emelésének oka az adócsökkentés lenne, további költségvetési konszolidációs intézkedések nélkül, kétséges az IMF „rugalmas hozzáállása”. A valutaalap már más országok – például Románia – esetében megengedte a lazítást, s elismerte, hogy a számukra megállapított hiánycélok túl feszesek. Egyértelmű tehát, hogy az IMF-fel megállapodásban kialakított deficitcélok „nincsenek kőbe vésvé”.

Az új kormány „kényes helyzetben” lesz, mivel meg-

kell majd találnia az egyensúlyt a gazdaság erőteljesebb növekedési pályára állításáról szóló választási ígéret teljesítése és az IMF/EU-kölcsönfeltételek betartásának szükségessége között – áll a BNP Paribas elemzésében. A JP Morgan elemzői kiemelik: a Fidesz a jelenlegi – a hazai össztermék (GDP) 3,8 százalékában megállapított – államháztartási hiánycél túllépésére tett utalásokat, pedig a költségvetési teljesítmény az év eddigi szakaszában jobb a tervezettnél. A londoni bankcsoport elemzői azt valószínűsítik, hogy a valutaalap hajlandó lesz elfogadni egy öt százalékos körüli deficitcél, ha a kormány cserébe szerkezeti reformok mellett kötelezi el magát.

A magyarországi választásokat nemrég megnyerő Fidesz-kormány a nyár közepétől már elindítja három éves adócsökkentési programját – közölte a napokban Matolcsy György kijelölt nemzetgazdasági miniszter az egyik magyarországi televízió reggeli műsorában. Matolcsy szerint jelenleg a túladóztatás tartja vissza a vállalkozásokat a munka-

Matolcsy György kijelölt magyarországi nemzetgazdasági miniszter

helyteremtéstől. Úgy számolt, hogy a mostani 52 adónem közül 12-16 megszüntetésére vagy összevonására kerül majd sor. Mint mondta, az új kormány már az idén eltörli a „rejtett adóként” beépített szuperbruttó-sítást, hiszen az nemcsak hogy nem vált be, hanem

„megkeseríti a vállalkozások életét” – számolt be róla az egyik budapesti napilap. Szollár Domokos, a Bajnai-kormány szóvivője közölte, a szuperbruttó eltörlése mintegy 420 milliárd forint többlethiányt jelenthet. Szerinte ilyen intézkedésekkel nem a „szekrényben lévő

Lassuló infláció

5,7 százalékos éves összevetésű inflációt várnak áprilistól a márciusi 5,9 százalékos ütem után a JP Morgan bankcsoport londoni elemzői a ma esedékes adatismertetés előtti prognózisukban. Az általuk valószínűsített lassulást a forint korábbi erősödésének a tartós fogyasztási termékek áraira gyakorolt hatása okozhatta, emellett az, hogy a változatlanul lanyha fogyasztói kereslet a szolgáltatási szektor inflációs ütemét is lenyomhatta.

csontvázak”, hanem az „osztogatás” miatt emelkedne a GDP-arányos államháztartási deficit.

Matolcsy György arról is beszélt, az új kormány lehetőséget ajánl a devizahiteleseknek, hogy egy állami devizakövetelési alapba jelentkezzenek, és hogy forintosíthassák adósságukat. Matolcsy elismerte, hogy ez a lépés sokba kerülhet a bankoknak és az államnak is, s az intézkedés kivitelezhetőségét külföldi elemzők is kétségbe vonták. A kijelölt miniszter jövő januárra egy „új, tágabb, az uniós forrásokra és a zöldbankra is támaszkodó” Széchenyi-terv beindítását ígérte. A zöldbankról elmondta, az a Magyar Fejlesztési Bank keretein belül mintegy 300 milliárd forint alaptőkével jönne létre, csaknem egymillió otthon ener-

giatakarékossá alakításának finanszírozására. Az utóbbi napokban keresztüztbe került Magyar Nemzeti Bankról úgy vélekedett, hogy „az elmúlt öt-hat évben nagyon súlyos hibákat követett el”, de jelezte: leendő pozíciójából fakadóan a mindenkori jegybankelnökkel együtt kell működni. A Magyar Nemzeti Bank (MNB) elnöke körül kialakult helyzetről a BNP Paribas londoni szakértői azt írták: lehetséges, hogy a Fidesz folytatja a nyomásgyakorlást Simor Andrásra, de „jelenleg csekély” a valószínűsége a bankelnök távozásának. Ám már a kormány és az MNB közötti „bármilyen lappangó feszültség” is súlyos következményekkel járhat a forintpiacon, és „aggodalmat kelthet” az EU és az IMF köreiben – áll az elemzésben.

Közös európai paktum az eurót megtámadó „farkashorda” ellen

Szakács Zsuzsanna

Valósággal a huszonegyedik órában, vasárnap este dobott mentőövet a sokak által már „temetett” eurónak az Európai Unió pénzügyminisztereinek meg egyezése, napokig tartó krízis tanácskozást követően – csupán percekkel előzve meg az ázsiai tőzsdék nyitását. A közösség példátlan nagyságrendű, 750 milliárd eurós mentő-mechanizmust ajánlott fel a közös fizetőeszköz stabilizálása érdekében, mellyel elsősorban a piac bizalmatlanságát kívánja „eloltani”, de ugyanakkor jelzéseket küld az eurógyengülésre pályázó spekulánsok felé is. Az intézkedés, közzététele után szinte azonnal bátorító választ kapott a helyi idő szerint vasárnap este tizenegy órakor nyitó ázsiai piacokról, ahol a kereskedés kezdetekor 1,5 százalékot erősödött az euró árfolyama – közölte a Bloomberg.

A megállapodás értelmében, az összegből egy hatvanmilliárd eurós hitelkeretet hoznak létre a fizetési deficitet küszködő tagországok megsegítésére – közölték vasárnap éjjel előtt a brüsszeli tanácskozáson résztvevő diplomaták. A támogatáscsomagra, amely eddig csak az euró-övezeten kívüli EU-államok számára volt hozzáférhető (amelyből Magyarország és Románia is részesült) ezután bármely tag pályázhat. A csomag legvita-

tobb pontja az a négyszáz-negyven milliárd eurós keret volt, amely – kétoldalú hitel formájában – abban az esetben áll rendelkezésre, ha csőd fenyegetné bármely tagállamot. Szükség esetén további 250 milliárd eurós kölcsönalapra számíthat a közösség a Nemzetközi Valutaalap (IMF) részéről – mely a görög krízis megoldására eddig már harmincmilliárdot bocsátott rendelkezésre.

Mivel az euró összeomlása a világ pénzügyi piacait ugyanolyan mértékben fenyegette, mint az öreg kontinenset – sokan az évezred második gazdasági válságának veszélyét látták benne – a tárgyalásokat Barack Obama amerikai elnök is figyelemmel követte, akivel Angela Merkel német kancellár és Nicolas Sarkozy francia államfő a döntést

megelőző órákban többször is egyeztetett telefonon.

Negatív forgatókönyvek

A görögországi pénzügyi válság által kirobbant bizalmatlansági hullám a megsemmisülés árnyékát vetette a közös európai fizetőeszköze. Mivel további EU-

tagok, mint például Spanyolország vagy Portugália nyugtalanító államadósságáról is felröppentek a hírek, a piacok kezdtek visszavonulni a kockázatosnak vélt befektésektől, az euró így jelentősen meggyengült a dollárral szemben. Egyes gazdasági szakértők már az európai valuta pár éven belül várható

A G7 és az IMF üdvözölte a mentőcsomagot

A hét legfejlettebb ipari ország (G7) pénzügyi vezetői közleményben üdvözölték tegnap az Európai Unió által az euróövezet stabilitása védelmében elfogadott mentőcsomagot. Elismerve, hogy szükség van a rendkívüli intézkedésre, Németország, Kanada, az Egyesült Államok, Franciaország, Nagy-Britannia, Olaszország és Japán pénzügyminiszterei, jegybanki elnökei támogatják az Európai Unió azon döntését, melynek értelmében elfogadják a Nemzetközi Valutaalap (IMF) segítsé-

gét – áll a kanadai pénzügyminiszterium honlapján közzétett dokumentumban, amelyet az MTI idézett. Dominique Strauss-Kahn, az IMF vezérigazgatója tegnap szintén üdvözölte az euróövezet eladósodott országainak védelmére elfogadott európai uniós pénzügyi mentőcsomagot. „A nemzetközi közösség érdekében az IMF is hozzájárul a jelenlegi kivívások elleni harchoz” – szögezte le közleményében a pénzügyminiszter. (Az IMF igazgatótanácsa vasárnap jóváhagyta a Gö-

rögországnak három év alatt nyújtandó 30 milliárd eurós készletli hitelkeretet.) Azon hír hatására, hogy az EU pénzügyminiszterei megállapodtak, a tokiói értéktőzsde szerény emelkedéssel nyitott, az euró árfolyama pedig felfelé mozdult a bankközi piacon. Az euró árfolyama hétfőn 1,29 dollárra emelkedett a tokiói devizapiacra, majd némileg visszaesett 1,28 dollárra, de így is jóval a múlt héten jegyzett, 14 hónap óta legalacsonyabb 1,25 dolláros árfolyam felett maradt.

Eladták a luxusáruházak királyát

Gazdát cserélt a világ leghíresebb luxusáruháza, a londoni Harrods, amelyért másfél milliárd fontot fizetett a katar uralkodó család befektetési társasága. Az eddigi tulajdonos, Mohamed Fayed a hivatalos indoklás szerint azért adott túl az üzletközponton, mert vissza akar vonulni, hogy több időt tölthessen családjával.

ÜzletRész

A Harrods-csoport új tulajdonosa hétvégétől a Qatar Holdings, a katar uralkodócsalád által kezelt állami vagyonalap, a Qatar Investment Authority befektetési részlege – számolt be róla az MTI. A Qatar Holdings vezetője az emírség miniszterelnöke, aki személyesen írta alá Londonban az adásvételi szerződést. A társaság más nagy európai cégekben is komoly befektetésekkel bír; a cég

például a Volkswagen autógyártó csoport harmadik legnagyobb részvényese. Mohamed Fayed brit-egyiptomi mágán a hivatalos indoklás szerint azért adott túl a Harrodsra, mert vissza akar vonulni, hogy több időt tölthessen családjával.

Az előkelő londoni Knightsbridge kerületben emelkedő, patinás, piros téglás Harrods áruház extravágáns pompájáról – és nem kevésbé extravágáns áraitól – legalább annyira híres, mint eddigi tulajdono-

A szerény vállalkozásból kinőtt Harrods luxusáruház 1905 óta működik jelenlegi helyén

sáról. Fayed, aki a párizsi Ritz szállónak is tulajdono-

sa, az utóbbi években azzal a legfőbb feltűnést,

hogy fia, Dodi és a néhai Diana hercegnő meggyilkol-

lásával vádolta a brit királyi családot, a kormányt és a titkosszolgálatokat. Dodi Fayed és Diana – Károly brit trónörökös akkor már elvált egykori felesége – 1997-ben, autóbalesetben vesztette életét Párizs központjában.

A Harrods története 1834-ig nyúlik vissza, amikor Charles Harrod Kelet-Londonban élelmiszer-nagykereskedést nyitott. A szerény vállalkozásból kinőtt luxusáruház 1905 óta működik jelenlegi helyén és épületében. Az áruházat 1985-ben szerezték meg a Fayed-fivérek, 615 millió fontos, máig vitatott háttérű ügylet keretében. Az ügyben a brit kormány hosszas vizsgálatot is folytatott, és az ennek során feltárt szabálytalanságok sora volt a fő hivatkozási alap arra, hogy a brit hatóságok rendre elutasították az évtizedek óta Nagy-Britanniában élő Mohamed Fayed brit állampolgársági kérelmeit.

Távolról csodált agrárrobotok

Baló Levente

„Nekünk is szükségünk lenne talajművelő gépekre, erőgépekre, de csak nézegetjük a kínálatot, nem tudunk venni semmit. Itt lenni számunkra pusztán egy kirándulás” – mondta az *ÜzletRész* érdeklődésére Molnár Albert csíkszépvízi főmérnök, aki egy 150 hektáron működő kutatóállomás képviselőjeként érkezett a múlt heti Agraria vásárra, Kolozsvárra. Pontosabban: volt kutatóállomás, mert a legutóbbi megmértetésen nem tudta elnyerni ezt a státust (nyolcvan jelentkezőből háromnak sikerült), és jelenleg tisztázatlan körülmények között működik: negyedére esett vissza az alkalmazottak száma és a 15 kutatómérnökből már csak Molnár maradt. „Ahhoz, hogy egy intézmény kutatóállomás legyen át kell szerveződni, meg kell felelnie bizonyos normarendszernek, ami most már uniós elvárás. Mi ezt nem tudtuk teljesíteni, kezdve attól, hogy elvagyunk adósodva, és így aztán nem is pályázhatunk, az

A tízezer négyzetméteres területen több mint kétszáz cég mutatta be termékeit a kolozsvári Agrarian

A szerző felvételei

gyarországi fejlesztésű kukorica- és napraforgóadagológóját hozta el Kolozsvárra. Az Oros nevű adagológónak Európa keleti részében minden or-

csökkenteni kellett az alkalmazottak számát vagy munkaidéjét” – mutatott rá Kocsis. Az idei év is nagyon lassan indult, későn jött a ta-

a cégnek jelenleg negyvenegy alkalmazottja van. Ország-szerint csaknem százötven partnerrel rendelkeznek, és árulnak a nagy üzlethálózatokban, mint a Bricostore, Metro, Praktiker, ahol többnyire a hobbi gépeket tudják eladni. Nem a legolcsóbb termékeket forgalmazzák. Azt, hogy az árversenyt nem kívánják megnyerni azzal próbálják ellensúlyozni, hogy időben szállítanak, bő választékkal rendelkeznek és szervizelnek is, ha kell.

„Leverjük az árat”

„Elsősorban fejőgép rendszereket forgalmazunk, szerelünk be, és azt karbantartjuk. De ezen túl teljes istállórendszereket tervezünk, tanácsadással szolgálunk” – tudtuk meg egy másik kiállítótól, Szabó Zsolttól, a debreceni Dairy-Dáv ügyvezető igazgatójától.

Meglátása szerint Románia és Magyarország gazdasága között elég sok a hasonlóság. „Mindkét országnak az egyetlen esélye az, hogy a mezőgazdaságot fejlessze.” Át kell alakulni szerinte a falvaknak, ugyanis a

hagyományos kistelepülések már elveszítette a szerepét, és emberek munka nélkül maradtak. Romániában négy-öt éve van jelen a cég kezdve az ország déli részétől egészen Szatmárig; Erdélyben a legintenzívebben. Arról kérdeztük Szabót, hogyan lehetséges, hogy a Magyarországról ide hozott tejet olcsóbban tudjuk megvenni mint az itthonit. „Nálunk a lengyel meg a szlovák tej leverte a magyar tej árát. Mi most meg leverjük a román tejet” – ecsetelte a meztelen igazságot.

Természetes soron

A kiállítás területén kívül egy fabódében árult Györfi Jenő, az enyedi Rex Vinorum, borásza. Ezeket a bódékat egy tordai alapítvány bérelt (Ratiu Család Alapítvány), akik a természetes gazdálkodást támogatják. Györfitől megtudtuk, hogy van saját ültetvényük is, ugyanakkor a környékbeli falvakban a jobb minőségű szőlőt felvásárolják. Három éve indult a cég, rengeteg engedélyt kellett beszerezni, míg végül elkezdheték az

ömlesztett bor árusítását. Az értékesítésre nem panaszkodik, mint mondta „a gazdasági krízis minket nem érintett”. Szerinte leginkább az úde, parfümös, enyhén szén-savas borokat kedvelik az emberek, és nem a régi vastag borokat. A mesterséget a családban tanulta, elsősorban nagypapjától, majd a mezőgazdasági liceumban Csávósy György, ismert erdélyi borász, volt a tanára.

„Halott” Románia

„A román piac halott! Halott! S a politikusok korruptak” – emelte fel a hangot kérdésünkre a Büttner Agrartechnik németországi cég alapítója. A kifogásokat félre téve a Szebenben még 1998-ban megtelepedett cég képviselői úgy látják, hogy az általuk forgalmazott biogáz és istálló technológiákra van kereslet az országban, annál is inkább, hogy most uniós pályázatok vannak kiírva a témában. „Úgy tűnik Erdélyben többen alkalmaznak ezeket a megoldásokat, mint az ország déli részén” – tette hozzá a cég képviselője. Eddig főképp helyi befektetők különböző méretű mezőgazdasági cégeivel dolgoztak együtt, „társulások ugyanis nincsenek, magán-személyek látnak fantáziát a lehetőségben”.

A feneketlen zsák

Nem csak a német üzletember figyelte meg, hogy Romániában a mezőgazdasági termelők nem jellemző az együttműködés. „A gazdáknak – mivel volt egy nagyon rossz tapasztalatuk a szövetkezetekkel kapcsolatban – nem akarnak társulni, pedig ez az egyetlen járható út a korszerű mezőgazdaságban. Az egy-két-három tehénese termelőnek nincs esélye” – mondta ugyanebben a témában Kocsis András, akivel a Bronto pavilonjánál beszélgettünk korábban. Úgy látja, a gazdák nem tudják, hogy mik a követelmények az uniós pályázatokon, s egy másik probléma, hogy nem szakosodnak: mindenki természet hagyományát, uborkát és paradicsomot is, illetve tart tyúkot, disznót és tehenet. A modern technológiák továbbá teljesen hiányoznak: például már egészen kis területekre is igényelhetők kormánypénzek az öntözőberendezések beszerzésére, mégis nagyon kevesen rendelkeznek az eljárással. Kocsis szerint nem láthatók olyan intézkedések a kormány részéről az utóbbi hónapokban, évben, amiktől a gazdaság fellendülne (a fizetéscsökkentési bejelentés előtt készült a riport – a szerk.). Hiába jöttek a kölcsönök, eltűntek egy feneketlen zsákban, fizetésekre, nyugdíjakra költötték el, ami a mezőgazdaság fejlődési potenciálját is visszaveti.

Kocsis András: ügyfeleinknek, a gazdáknak csak akkor van esélyük a túlélésre, ha szövetkeznek

egyetlen bevételi forrás, amit eladunk” – magyarázta a főmérnök.

A keleti „Oros”-ok

Az agrárexpon volt mit „nézelődni”, a tízezer négyzetméteres területen több mint kétszáz cég mutatta be termékeit, köztük hazai, német, magyar, spanyol, olasz, lengyel, brit, holland és moldovai cégek. Kétségtelenül az egyik legvonzóbb része a kiállításnak a különböző tenyészállatok voltak, tehenek, bikák, bivalyok, juhok, kecskék és mangalicák. A rendezvényen azonban hangsúlyosan jelen voltak a mezőgazdasági gépeket forgalmazó társaságok is. „Nyolcszáz gépet adunk el évente, rengeteg volt a megrendelés, ezért sem tudtunk eddig Romániába jönni. A tavaly látogatóként jártunk itt, az idén már kiállítóként jöttünk vissza” – mondta az *ÜzletRész*nek Schwartz Anikó, aki a kanadai Linamar cég egyik ma-

szágban vannak forgalmazói Lengyelországtól Ukrajnán át Bulgáriáig. Romániában eddig nem volt hivatalos partner, most tárgyalnak egy komolyan ígérkező céggel. A szerkezet eddig is bekerült külföldi eladókhoz keresztül az országba, de használt áru is érkezett ide. „Sok helyen húsz éves Oros-gépekkel dolgoznak, és szeretik őket” – állítja az Orosházáról érkezett kiállító.

Enyhe visszaesés volt

A szintén mezőgazdasági gépeket, magokat és pótalkatrészeket is forgalmazó Bronto cég teljes egészében hazai tőkéjű vállalat, Kolozsváron alakult. A céget képviselő Kocsis András az expón lapunknak elmondta, hogy cégüket nem érintette életveszélyes mértékben a gazdasági krízis. „A tavaly érezhető volt a visszaesés, tíz-tizenöt százalékkal csökkent a forgalom. Persze ez maga után vontta azt, hogy nekünk is

Bivalyok a forgatagban. Az egyik legvonzóbb része a kiállításnak a különböző tenyészállatok voltak

Kósza Alíz: európai vagyok

A Fabryo festékgár ügyvezetője azon kevés nők egyike Romániában, akik csúcsvezetői beosztásban dolgoznak

„Nagyon fontos, hogy kapcsolatban legyek a világgal” – így fogalmazott az ÜzletRész érdeklődésére Kósza Alíz, a Fabryo festékgár ügyvezető igazgatója. A székely származású menedzser szerint – aki több nagyvállalatot, például a Molt is irányította korábban – kár, hogy a politikai élet szereplőin kívül kevesen mozdulnak ki Erdélyből. Nem az a célja, hogy nélkülözhetetlen legyen, hanem épp azt szereti, ha miután elmegy nélküle is működnek a dolgok.

Vásárhelyi Nyemec Réka

Nem tolonganak a sikeres üzletasszonyok ebben a férfiak által uralt üzleti világban, s különösen kevés nálunk a sikeres menedzser a szebbik nemhez tartozók körében. Van viszont egy hölgy, aki a turizmusból az élelmiszeriparba csöppent, majd megjárva az olajipar rögös útjait eljutott a vegyiparba, ahol a gazdasági válság ellenére is piacvezetővé varázsolta a kezére adott vállalatot.

Kósza Alíz, a Fabryo festékgár ügyvezető igazgatója egy Bukarest melletti eldugott úton fekvő takaros, modern tervezésű gyár napsütötte irodájában fogadott minket. A falak paszettel színvilága által teremtett barátságos légkörben a helyiség minden szöglete dinamikát és energiát sugároz. Éppen úgy, mint ahogyan maga Kósza Alíz. „Természetes és közvetlen vagyok. Az ajtóm mindig nyitva áll” – mondja a nő, akinek a keze alatt százak dolgoznak nap mint nap. Természetesen számított arra, hogy a minduntalan visszatérő kérdéseket mi is feltesszük neki, azaz, hogy hogyan tudott érvényesülni ebben a férfiak uralt üzleti világban. Válaszként átadott egy cikket, amelyet egy folyóiratban publikált ebben a témában, majd beszélgetni kezdtünk. Teljesítmény szempontjából ő nem

tesz különbséget a férfi és a női alkalmazottai között. „Északi országok szakembereivel dolgoztam, ahol a nőket nagyon tisztelik. Mi több, pozitív diszkriminá-

„Nagyon fontos, hogy kapcsolatban legyek a világgal. A politikai élet szereplőin kívül kevés ember mozdul ki Erdélyből. Én is székely vagyok, és erre büszke va-

előadásokat. „Az előítéletek nem vezetnek sehova.”

Ablak a világra

„A turizmusban dolgoztam, külföldi vendégekkel, amely szakma akkoriban egy ablak volt a világra. Mindig a jövőbe néztünk” – emlékezett vissza a rendszerváltás előtti időszakra. „Amikor álmodok azt álmodom, hogy repülök. A lebegés témaköre visszatérő motívum nálam. Igaz ugyan, hogy amióta megjár- tam Indiát, Nepált és Tibetet ritkábban álmodok, de

tenie erről. „Bátorság kellett hozzá, hiszen mindent a nulláról kezdtem. De dinamikus ember vagyok, s lát- tam, hogy nem történik semmi a turizmus területén” – mesélte. Nem bánta meg, s döntését igazolta, hogy a Kraftnál rohamos gyorsasággal haladt a ranglétrán felfelé. „Kritikus pillanatokban még mindig Poiana csokit eszek” – mosolyog, s határozottan kijelentette: soha nem fogadott és fogad el ajánlatot versenytársaitól. „Volt két lehetőségem: férjhez menni és családot alapítani, vagy kar-

nincs. Mindig feláldozol valamit. Nekem fél Európa a családom, a vállalat és az itt dolgozók a gyermekeim.”

Hajszja a kihívásért

Érdeklődésünkre elmagyarázta, sokkal nagyobb kihívásnak érzi, hogy ügyvezető igazgató legyen mintsem saját céget irányítani. „Nagyobb a felelősség” – magyarázza. Szerinte erre születni kell, az ügyvezetett leadership mentalitás és képesség csak bizonyos fokig tanulható. „Az én munkám különböző típusú embereket csapattá formálni, hogy közös cél vezesse őket. Tulajdonosként nem mindig lehet ezzel foglalkozni.” Érdekes, hogy nem az a célja, hogy nélkülözhetetlen legyen, hanem épp azt szereti, ha miután elmegy nélküle is működnek a dolgok. Számítógépen keresztül képes irányítani a vállalatot, s bevalása szerint nagy függetlenséget ad a menedzsereinek. Akárcsak egy csapat vezetője: motiválja az embereket, képezi őket, kidolgozza a megfelelő stratégiát, de hagyja őket érvényesülni. S, hogy mikor érzi azt, hogy váltani kell? „Amikor minden rutinná válik” – magyarázza. Azokat a cégeket szereti amelyekben lát növekedési potenciált. A gazdasági válság sem ijesztette meg, sőt ahogyan azt elmondta: a válság felgyorsította a fejlődésüket. „Európai vagyok. Nem tudok kicsiben gondolkodni. Fantasztikus dolog fejleszteni” – magyarázta lapunknak Kósza. Nem szereti viszont a nagy nemzetközi vállalatokat, ahol külföldről érkezik a standard séma, mert ott inkább végrehajtót keresnek mintsem menedzsert. „Kereteken belül működnek. Nem rugalmasak. Itt ha kell öt perc alatt döntök” – mondta.

„Hogyan érhetném be kevesebbrel, ha még álomban is repülök” – mondja Kósza Alíz topmenedzser, akinek a keze alatt százak dolgoznak

ció alá esnek. Kifejezetten szeretik őket vezető beosztásban” – magyarázta. Bár jómaga is az esélyegyenlőség mellett kardoskodik, szerinte a nők és a férfiak igenis különbözőek, s emiatt másképp oldanak meg bizonyos problémákat.

gyok. Mindig hazatérek, de ez nem jelenti azt, hogy nem lehetek európai. Mindig elfogadtak, nem jelentett gondot hogy nő és magyar vagyok” – mondta Kósza, aki nem mellelleg öt nyelvet beszél, hazai és külföldi konferenciákon tart

az nem változott, hogy egyszerűen nem tudom az egyéniséget leszorítani. Hogyan érhetném be kevesebbrel, ha még álomban is szárnyalok.” 1993-ban, 32 évesen „lépett először” üzleti terepre, és elmondása szerint öt perc alatt kellett dön-

riert építeni. Felírtam a pozitívumokat és a negatívumokat, és nálam a pályafutás javára billent ki a mérleg nyelve. Nem azt mondom, hogy hazudnak azok a nők, akik azt állítják, hogy mindkét fronton sikeresek tudnak lenni, de szerintem ilyen

HIRDETÉS

Ez az Ön reklámjának a helye

...mert az üzletnek mennie kell...

Reklámajánlatok, személyre szabott hirdetési árak: +40-31-405-4088
e-mail: office@maszol.ro

Milyen lesz a világ 2040-ben?

A '70-es évek végén a hidegháború még végelethetetlennek tűnt, mindenki kész tényként kezelte az USA geopolitikai hanyatlását, és senki sem sejtette, hogy valaha feltalálják az internetet – jegyezte meg Joseph Nye, a Harvard professzora. A *What Matters* című portálon megjelent cikkében azt fejtette, hogy milyen lesz a világ 2040-ben. Szóval csak óvatosan érdemes előrejelzésekbe bocsátkozni, mégis

megteszi azt, mivel szerinte nem is az a lényeg, hogy pontosak-e a geopolitikai előrejelzések, hanem az, hogy idejében elkezdjünk gondolkodni a lehetséges scenáriók várható következményeiről. A Globusz.net által közölt írásból kiderül, hogy Nye szerint Európa, Japán és Oroszország népessége folyamatosan csökkeni fog, India gazdasága nem fogja lehagyni Kínát, a globalizáció folytatódni fog, de ázsiai karakterre lesz, a technológia pedig észveszejtő iramban fejlődik majd tovább, az USA megmarad nyitottnak és innovatívnak, és még 2040-ben is a

legerősebb hatalom lesz. A nem kormányzati tényezők geopolitikai szerepe sokkal nagyobb lesz a jövőben. A globális agendát Környezetvédelmi, illetve etikai kérdések fogják dominálni, és dácára annak, hogy kialakul egy masszív instabilitási övezet a Közel-Kelet, Afrika és Ázsia területén, világháború nem várható. Az erőviszonyok változásának a globális demográfiai elmozdulás lesz az egyik legfontosabb mozgatórugója. Az Egyesült Államok népessége 300 millióról 400 millióra nő, Oroszországé viszont 140-ről 100 millióra csökken, de mind-

ketten eltörpülnek majd Afrika és főleg Ázsia mellett. A következő évtizedek Ázsia visszatéréséről szólnak majd. Emlékeztetőül: 1750-ben Ázsia adta a világ népességének és a GDP-jének is a háromötödét. A nyugati ipari forradalom hatására 1900-ra a globális GDP részesedése azonban visszaesett egyötödre. 2040-re Ázsia megközelíti majd egykori nagyságát. A nagy kérdés Nye szerint is az, hogy a világ képes-e majd zökkenőmentesen kezelni ezt a hatalmas erőviszonyátalakulást. A technológia és a technika fejlődése, az információ egyre olcsóbbá válása

szintén meghatározó jelentőségű lesz a világrend további alakulása szempontjából, nem utolsósorban, a nem kormányzati szervek globális megerősítésén keresztül. A világrend alakulásának három legfontosabb ismeretlenje Kína geopolitikai stratégiája, a politikai iszlám fejlődése és az, hogy az USA hogyan fogja használni globális erejét. Mint írja, Kína egy szegény ország, az egy főre jutó GDP-je az amerikai huszonötöde csupán. Lehet, hogy 2040-re Kína lesz a világ legnagyobb gazdasága, de az egy főre jutó gazdagsága még mindig csak negyede lesz az

amerikainak. Ez önmagában nem bír különös geopolitikai jelentőséggel, de az már igen, hogy a kínai gazdaságot és főleg a társadalmat számos feszültség terheli. Jóllehet a közelmúlt gyors fejlődése kiemelt 400 millió kínait a mélyszegénységéből, de 400 millió még mindig kevesebb, mint napi két dollárból tengeti az életét. Az egyenlőtlenség pedig az instabilitás melegágya, amit tovább fokoz a kommunista diktatúra tojástánca, amit önmaga fenntartásáért kell hogy csináljon, elzárva az embereket a demokratikus választás lehetőségétől.

Az „olajos szakmunkás”

A kőművesek manapság már sokféle malter helyett ragasztóval rögzítik a téglákat, a férfi-női ruhakészítők számítógéppel dolgoznak, és akad olyan szakiskola is, ahol lézerral hegesztenek a diákok – erről írt a magyarországi Figyelő című gazdasági hetilap. A kívülállóknak azonban nem igazán változik a koszos, olajos, malteros szakmunkás képe, és vannak még osztályfőnökök, akik azzal ijesztgetik a gyerekeket: ha nem tanulnak, legfeljebb kétkezi munkára lesz-

nek jók. A diploma mindenhatóságába vetett hit még mindig tartja magát, holott a diplomás és a szakmunkás pályakezdők munkanélküliségi rátája között nincs lényeges különbség. Emellett, míg közvetlenül a rendszerváltás után a diplomások három-négyszeresét kapták a szakmunkások fizetésének, jelenleg ugyanez a különbség már csak két-két és félszeres – ráadásul a zsebből zsebbe vándorló forintok számos szakmánál nem látszanak. Szakmunkásnak lenni teljesen mást jelent ma, mint tíztizenöt évvel ezelőtt, de ez nehezen tudatosul a pályaválasztókban és a szülőknél is.

Gázt ad az OrangeWays

A tavalyinál minimum ötven százalékkal nagyobb árbevételt és története során először nyereséges működést tervez 2010-ben a Budapestről számos erdélyi városba buszjáratokat közlekedtető OrangeWays. A cég jövőre Romániában is indíthat belföldi távolsági járatokat – mondta el az mfor.hu-nak adott interjúban Kovács Miklós. A busztársaság vezérigazgatója utóbbiról Magyarország esetében sem mondott le – szerinte a Vo-

lán-tarifákhoz képest féláron tudnák fuvarozni az utasokat a főváros és a megyeszékhelyek között. A vállalat Magyarországon az egyetlen olyan cég, amely önálló közszolgáltatási szerződéssel rendelkezik – január elsejétől ők üzemeltetik Baja tömegközlekedését. Ezt látva több város vezetője is megkereste a társaságot, hogy dolgozzanak ki számukra is egy koncepciót, és tegyenek ajánlatot – magyarázta Kovács Miklós. Az interjúból az is kiderül, hogy folyamatban van például az OrangeWays Romania megalapítása.

Még tart a válság

Néhány napja pánik tört ki az amerikai tőkepiacokon: az indexek pár perc alatt közel tíz százalékot estek. Az értékpapírok árfolyamának zuhanásának közvetlen kiváltója ugyan technikai hiba volt, ám a pánik jól mutatja, hogy továbbra is óriási a bizonytalanság, és a befektetők rendkívül idegesek – írja a New York-i napilap. A Dow Jones index közel 1000 pontot esett, az euró éves mélypontra zuhant, miután – vélhetően egy brókercég elírt megbízásának követ-

kezében – egy részvény árfolyama 40 dollárról néhány perc leforgása alatt. A kereskedés hátralévő részében az indexek korrigáltak, így zárásra már csak 3 százalék körüli volt a visszaesés mértéke. A *The New York Times* arra figyelmeztet, hogy a múlt csütörtöki események intő jelnek tekintendők: a befektetők rendkívül idegesek, bármilyen rossz hír lavinaszerű eladási hullámot és jelentős árfolyamesést indíthat el. Az indexek a pénteki kereskedés során már jóval a technikai hiba előtt is mínuszban voltak.

HIRDETÉS

INES GROUP

PROFI MEGOLDÁSOK

szerverek és távközlési berendezések hostingjára

sales@ines.ro

031 620 20 20

Adatpark szolgáltatások:

- Rackszekrényben elhelyezés (19")
- Dedikált szerverek
- Szerver-összeecsatlások
- Országos és nemzetközi csatlakozás

www.ines.ro